

- ⊕ **Festivals:** El Llum BCN al Poblenou
- ⊕ **Música:** Pep Gimeno 'Botifarra' al Barnasants
- ⊕ **Exposicions:** Miquel Barceló homenatja Palau i Fabre

Les dificultats que tindria Rajoy si volgués liquidar la immersió lingüística

KOSOVA REPUBLIKË!

DEU ANYS CONSTRUÏNT UN ESTAT
INDEPENDENT DES DE LA UNILATERALITAT

Fa una dècada de la declaració d'independència de Kossove

ANÀLISI Difamacions, càstig polític i un confident:
les ombres del 17-A, mig any després

EN EL LABORATORI CATALÀ

MERCÈ IBARZ

‘Alicia en terra de meravelles’, amb il·lustració de Lola Anglada

En quin sistema vivim, si no és l'autonòmic? Si s'està construint república, com s'està fent i, en concret, què en farem, de l'escola?

L'escola és a Catalunya un acord de país. Una estructura d'estat, de fet. Ho és des de fa trenta-cinc anys, des del 1983, per decisió parlamentària. Es va aprovar per unanimitat (tret d'una abstenció, d'un diputat centrista), sense cap partit de l'arc parlamentari en contra. Si en diem immersió lingüística és per cortesia institucional, ja que l'estat espanyol no és federal ni menys encara confederal. Dient 'immersió lingüística' hem fet servir una denominació tècnica, pròpia dels sociolingüistes i pedagogs, per formular el seu component polític més alt i noble: la recuperació d'una llengua minoritzada en el seu propi país i l'oposició a la segregació dels alumnes per llengües. Considerar l'escola catalana com a 'peix al cove', com a producte de les astúcies del pujolisme i prou, com si només l'haguessin feta i mantinguda uns quants i no tanta gent, és faltar a la veritat històrica. Masoquisme polític. Són reflexions que em cremen.

Tal com van les coses, el model educatiu català pot canviar de manera forta. El govern espanyol ho decidirà les properes setmanes, i obrirà la possibilitat que l'espanyol hi sigui opció preferent. Si no ho ha decidit ja és perquè no sap com haurà d'adaptar el 155 per fer-ho possible, per trencar el model. Es tracta de desenvolupar més encara aquesta eina fatal per al sistema autonòmic i en concret per a Catalunya, que ja el té implantat. Mentre dos milions de catalans demanen independència, el govern d'Espanya desmantella l'estat de les autonomies.

Les coses van lligades: retorçament legal, introducció de la monarquia i l'exèrcit a l'escola, amenaça contra la immersió lingüística. Silenci de molta gent a Espanya, massa. I a Catalunya, confusió forta i també molt de silenci

Un altre element social clau és així a punt d'estavellar-se en el laboratori que l'estat espanyol està fent funcionar a marxas forçades retorçant el sistema judicial: contra l'independentisme, amb presó preventiva incondicional contra idees polítiques, contra llibertats fonamentals d'expressió i de reunió, ara contra l'escola. Contra l'escola catalana i contra l'escola en conjunt als seus dominis, on el Ministeri d'Educació vol aplicar l'acord que acaba de signar amb el de Defensa per a reforçar a l'escola l'exèrcit i la corona. Les coses van lligades: liquidem la immersió lingüística i de passada qualsevol idea republicana a base de parlar de la monarquia i de recordar per a què serveix l'exèrcit.

Un cop oberta la porta del 155 es pot fer de tot, i es fa. Més i més. Hem tingut l'enroc de l'estat respecte del referèndum català i tot el que n'ha seguit, que ha servit molt al partit que mana a la Moncloa per tapar els seus draps bruts interns i judicials en aquests anys. Ara, en té més motius poderosos: Ciutadans li trepitja les soles. Per tant, alça fort ara la bandera primordial del seu adversari íntim, l'ambició que va fer nàixer el partit que, al cap de no gaires anys, guanyaria en vots les eleccions catalanes del 21-D i deixaria els populars a la cuneta. Catalunya com a laboratori de la dreta espanyola.

Enmig d'aquest desgavell polític i cultural, silenci de molta gent a Espanya, massa. I a Catalunya, confusió forta i també molt de silenci. El sobiranisme té vetat parlar d'autonomia, del sistema autonòmic? Llavors, en quin sistema vivim, si no és l'autonòmic? Si s'està construint república, com s'està fent i, en concret, què en farem, de l'escola?

Posar el focus de la crítica contra el govern espanyol és fàcil i no t'equivoques gaire. Més difícil és girar el focus cap a la societat catalana i veure què en fem, de tot plegat. Com més aviat millor. Hi ha gent a la presó i l'escola perilla. I estem tornant al passat. Potser que es posi fil a l'agulla de constituir govern. Atrevir-se a parlar de l'autonomia, del que s'està a punt de perdre i que, en el cas de l'escola, va començar a Santako, a Santa Coloma de Gramenet, quan els fills dels immigrants del franquisme van demanar l'escola en català per als seus fills.

No ser ni rata ni conill de laboratori. 🐇

ELS BISBES ES MULLEN (TARD) PELS PRESOS

PERE MARTÍ

L'arquebisbe de Barcelona beneeix les roses de Sant Jordi al Palau de la Generalitat. ACN

L'arquebisbe Omella va fer de mediador per a provar una negociació entre Rajoy i Puigdemont després de l'1-O*Acció Cultural pressiona Ximo Puig per a incloure la competència lingüística per a l'accés a la funció pública***El govern balear dóna suport a la Generalitat davant l'ofensiva de Rajoy contra la immersió**

TEMA DEL DIA

Preocupació. Han hagut de passar quatre mesos des de l'empresonament de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart i 106 dies de l'empresonament d'Oriol Junqueras i Joaquim Forn perquè els bisbes catalans facin una nota conjunta per a expressar la seva 'preocupació' i demanar una 'reflexió serena' sobre la presó preventiva dels dirigents independentistes. Un comunicat que queda lluny de la reacció que seria esperable de l'església catalana, però que així i tot és un tímid avenç si es té en compte que la Conferència Episcopal Espanyola dóna suport sense fissures a la posició del govern espanyol i advoca directament per defensar l'aplicació de l'article 155.

La nota ha estat cuinada pels arquebisbes Joan Josep Omella, Jaume Pujol i Enric Vives, que són els qui remenen ara les cires de l'església catalana, i s'ha acabat de polir en el ple de la Conferència Episcopal Tarraconense amb la resta de bisbes, on ha estat aprovada per unanimitat. El més reticent a fer pronunciaments 'polítics' és l'arquebisbe de Barcelona, que considera que l'església catalana s'ha de limitar a demanar diàleg. Però tant Vives com Pujol ja s'havien pronunciat individualment contra els empresonaments i han forçat la publicació de la nota, ben rebuda per bisbes com Xavier Novell, de tendència nacionalista, que és qui havia parlat més clar contra els empresonaments, qualificant-los d'injustos'.

La xifra.

1,8 milions d'euros a l'any és el que es gasta Espanya amb el Valle de los Caídos

Tal dia com avui.

Un 16 de gener de 1936 es van fer les eleccions de la segona República espanyola

L'arribada d'Omella al capdavant de l'arquebisbat de Barcelona va representar un fre pel posicionament catalanista que havia tingut fins aleshores l'església catalana, segellat en el document Arrels Cristianes de Catalunya publicat el 1985. Amb tot, Omella va fer de mediador entre el govern de la Generalitat i l'executiu de Mariano Rajoy després del referèndum de l'1-O per intentar obrir una via de negociació, però no se'n va sortir, en part per l'oposició de la CEE a qualsevol diàleg. Tampoc consta, almenys públicament, que els bisbes catalans estiguin intervenint per intentar que els presos puguin sortir en llibertat provisional.

L'impacte que pugui tenir una nota com la d'avui sobre el govern espanyol serà previsiblement escàs, però els bisbes han fet un primer pas i afegeixen pressió social que hi ha a Catalunya davant una situació que cada dia que passa és més insostenible, com és mantenir en presó provisional els dirigents independents. I la nota arriba just abans que la setmana que ve passin pel Tribunal Suprem espanyol Marta Rovira, Marta Pascal, Neus Lloveras, Artur Mas i Anna Gabriel. Algú hauria de fer-la arribar preventivament al jutge Llarena.

MÉS QÜESTIONS

Acció pressiona Ximo Puig. Acció Cultural del País Valencià està preocupada perquè un any i dos mesos després d'haver-se fet públic l'acord social i sindical per la inclusió de la competència lingüística per a l'accés a la funció pública valenciana, encara no n'ha començat la tramitació parlamentària de la llei. L'entitat ha expressat aquesta inquietud en una carta oberta al president de la Generalitat en què l'adverteix que seria 'difícil acceptar que s'acabi la legislatura sense establir la plena competència lingüística per a accedir a la funció pública'. Diu que això 'seria tant com acceptar que el govern del Botànic no ha estat capaç, en quatre anys, de garantir la igualtat lingüística dels valencians davant l'administració'. Una possible solució, segons ACPV, seria que en comptes d'aprovar una nova llei, es proposés 'una reforma de la llei actualment vigent que incorpori, entre altres punts, la competència plena'. Des del seu punt de vista, 'només cal voluntat política, perquè l'acord social i sindical existeix'.

Suport a la immersió. L'anunci del govern espanyol de voler suprimir la immersió lingüística al Principat ha fet reaccionar el govern balear, que fa costat a la Generalitat. La portaveu del govern, Pilar Costa, ho ha considerat una 'gran irresponsabilitat' perquè el PP 'pretén fer de la llen-

gua pròpia un tema de confrontació a Catalunya'. Costa ha advertit que és una confrontació partidista i ha reivindicat l'oportunitat que és el fet d'aprendre dues llengües. En la conferència de premsa posterior al consell de govern, ha dit: 'Hauria de ser respectat per tothom, si no, en comptes d'avançar cap a la normalització, seria un pas enrere i abocaria més llenya al foc.'

Nou candidat social demòcrata. El Partit Socialdemòcrata andorrà ha proclamat oficialment l'actual conseller general i president del partit, Pere López, com a candidat a cap de Govern de la formació a les pròximes eleccions generals. La candidatura de López és l'única que s'ha presentat a les primàries.

PEL FORAT DEL PANY

Malestar al PSC per l'ofensiva de Rajoy contra la immersió aprofitant l'article 155. Els socialistes catalans s'han afanyat a desmarcar-se de l'anunci del govern espanyol d'impulsar una doble xarxa escolar, perquè consideren que és un error. És la primera vegada que el bloc del 155 s'esquerda des que va entrar en vigor l'article el 27 d'octubre de l'any passat.

LA XIFRA

1,8 milions d'euros a l'any és el que es gasta Espanya amb el Valle de los Caídos. Així ho ha explicat el govern espanyol al senador de Compromís Carles Mulet, que va demanar el cost del manteniment durant els darrers cinc anys del mausoleu del dictador Francisco Franco i el dirigent feixista José Antonio Primo de Rivera.

TAL DIA COM AVUI

Un 16 de gener de 1936 es van fer les eleccions de la segona República espanyola. El nou govern d'Azaña que en va sortir va indultar els empresonats pels fets del 6 d'octubre 1934 i Lluís Companys va tornar a ser president de la Generalitat de Catalunya. ■

RAMON FONT

‘Crec que seria sostenible una vaga indefinida’

Entrevista al portaveu del sindicat USTEC, majoritari en l'ensenyament, arran de la intenció del PP de liquidar la immersió lingüística a Catalunya

ACN

ROGER GRAELLS

L'anunci del govern espanyol sobre la possibilitat d'imposar el castellà com a llengua vehicular a l'escola catalana amb el 155 ha provocat una reacció de condemna i indignació unànime en la comunitat educativa, els sindicats, la societat civil i els partits polítics catalans favorables a la immersió lingüística. Un model d'èxit que reuneix un consens amplíssim a la societat catalana amenaçat constantment pel PP i Ciutadans.

Conversem amb Ramon Font, portaveu del sindicat USTEC-STEs (IAC), majoritari en l'ensenyament, sobre l'organització de la resistència contra aquest intent de liquidar la immersió lingüística. Una vaga indefinida del sector i la desobediència del professorat són damunt la taula. I adverteix el govern espanyol: 'Nosaltres diem al PP que estudiï bé què va passar a les Illes amb la vaga indefinida de l'Assemblea de Docents'.

—Com valoreu que el govern espanyol vulgui imposar el castellà a l'escola amb el 155?

—Això és una línia vermella. No hi ha cap línia vermella més gruixuda que aquesta. No es pot traspasar. Diuen que ho estudien. Nosaltres diem al PP que estudiï bé què va passar a les Illes amb la vaga indefinida de l'Assemblea de Docents i el suport que va tenir de la comunitat educativa i de la societat civil. Que valori que allò li va fer enretirar el

*La desobediència?
Cadascú ha de fer allò
que li dicti la seva
consciència*

*Això és clarament
una usurpació de la
sobirania del poble
català*

decret de trilingüisme i perdre un govern autonòmic. Aquí tenen quatre diputats i trenta-sis amics al parlament. No crec que la resposta a Catalunya sigui diferent de la que va haver-hi a les Illes. Ells mateixos. Es fiquen en un sarau i no sé si n'entenen la dimensió.

—Si traspassen aquesta línia vermella, convocareu una vaga indefinida?

—El sector educatiu, segur. Crec que seria sostenible una vaga indefinida si posen aquesta casella, que encara s'ha de veure si ho fan. Donaríem una resposta tan contundent com sigui possible i crec que la societat estaria al nostre costat. Si nosaltres convoquem una vaga i el professorat respon, no serà un dia de vaga. Serà una vaga de desgast fins que ho esmenin. Hi haurà manifestacions i no hauríem de descartar actes de desobediència del professorat. Hi ha més de 100.000 docents al sistema educatiu, uns 85.000 a l'escola pública. Jo, de classes en castellà, no en penso fer. Però això és una sortida individual, la vaga és una solució col·lectiva. La desobediència? Cadascú ha de fer allò que li dicti la seva consciència.

—Convocareu alguna concentració o acte de protesta els dies vinents?

—Això seria amb tota la comunitat educativa i la societat civil. N'hem començat parlat.

—Creieu que és una cortina de fum, això del govern espanyol? Ahir, el ministre d'Educació semblava que es contradeia.

—Ells saben que és complicat. De fet, això de la casella del castellà a Catalunya ja ho havien intentat. El nostre sistema és d'èxit i funciona bé. Tothom parla el català i el castellà independentment de la llengua materna. A l'escola catalana hi ha 300 llengües maternes i quan els nens acaben l'escola ningú no queda al marge d'una conversa en català i ningú no és rebutjat a una feina amb un català de l'ensenyament obligatori. És un model d'èxit. Els polítics no han de causar problemes, sinó solucionar-los.

—Ho emmarqueu en un context de batalla entre el PP i Ciutadans?

—Les polítiques educatives no haurien de ser de mirada curta. La política educativa més consensuada és la lingüística. Les altres, fixe'u-vos que nosaltres som el sindicat majoritari i vam presentar una ILP per a eliminar la LEC i els concerts. Ara, hi ha un consens polític i social en matèria lingüística. Al parlament només hi ha quaranta diputats en contra d'això, ara mateix. Fins i tot el PSC, que és dels del 155, no vol destruir la immersió lingüística. I això que duri molts anys. Si fos un moviment tacticista, per forçar que Puigdemont no sigui president o per veure qui agafa l'hegemonia de l'espanyolisme a Catalunya, això seria caure molt baix.

—Ciutadans, fins i tot, ha demanat que s'imposi el trilingüisme a partir del curs vinent.

—És clar, Ciutadans això a València no ho demana, oi? El trilingüisme és un cavall de Troia per a enfonsar el català. A Galícia fan això. Va baixant l'ús del gallec, i no aprenen anglès. Com vols fer trilingüisme amb el nivell d'anglès del professorat de Catalunya? Això és inviable! Què passaria? Que no caldria fer la classe en català, oi? Vés a saber de què parlem. No ha funcionat. Nosaltres tenim un model que garanteix que quan acaba l'ensenyament obligatori tothom sap el català i el castellà. Si volen que els nens aprenguin més anglès, doncs que posin més grups en anglès, que facin desdoblaments, que s'inverteixin més diners... Ho demanem sempre, que es tripliqui el pressupost en educació. Ensenyar anglès a trenta-tres alumnes de cop i volta a secundària, fàcil, no ho és.

—També volen renovar els concerts a les escoles concertades. Potser també a les que segreguen per sexes.

—S'ha de veure com ho fan i si finalment es concreta. Havíem sentit que el final dels concerts formava part d'un acord de govern i va ser una resolució del Parlament de Catalunya el 14 de juliol. Això és clarament una usurpació de la sobirania del poble català, que està representada al parlament. ■

Kossove: deu anys construïnt un estat independent des de la unilateralitat

L'Aravot Avui fa deu anys de la independència de Kossove · La construcció d'aquest estat és un exemple d'unilateralitat

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Avui, 17 de febrer, fa deu anys que Kossove es va declarar independent de Sèrbia. Malgrat l'oposició activa d'alguns països, el nou estat ha anat traçant un camí per al seu ple reconeixement, que independentment de les circumstàncies ha esdevingut una guia per als estats independents de facto no reconeguts completament per la comunitat internacional.

Un creixement internacional sense aturador

A final del 2008, cinquanta-tres països ja havien reconegut la independència kosovar, inclosos els Estats Units, França i el Regne Unit. El 2013, tres anys després de la sentència històrica de la Cort Internacional de Justícia, que conclouia que la declaració d'independència no violava el dret internacional, els estats que reconeixien Kossove ja eren més que els que no ho havien fet.

Els reconeixements no s'aturen. L'últim a fer-ho ha estat Madagascar, el 24 de novembre de 2017, i actualment 111 membres de les Nacions Unides, dels 193 to-

La bandera de Kossove. E.P.

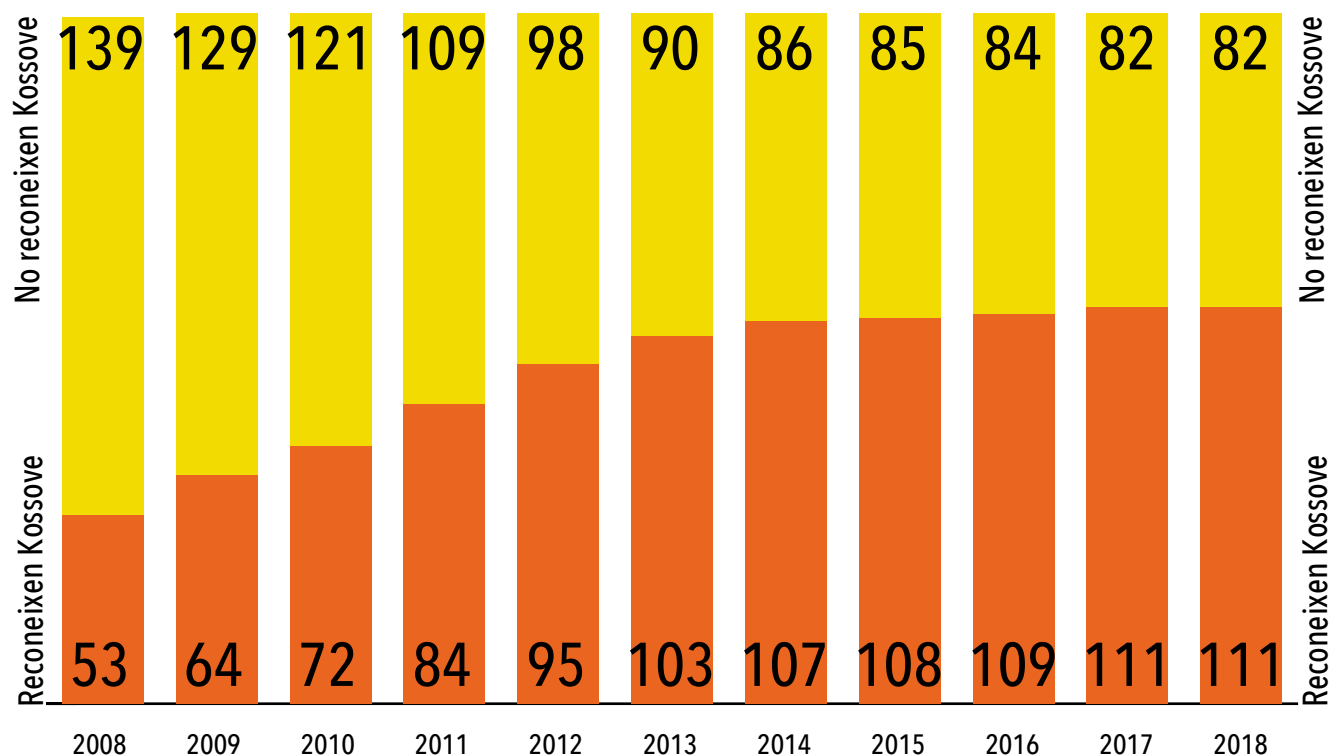
111 membres de les Nacions Unides, dels 193 totals, reconeixen el nou estat

tals, reconeixen el nou estat. Aquest 2018, ja hi ha una majoria favorable a Kossove a totes les grans institucions internacionals, com ara l'ONU, la Unió Europea, l'OTAN i la Conferència Islàmica.

Malgrat el boicot permanent de Sèrbia, la República kosovar també ha anat augmentant la seva presència en els principals organismes internacionals, com el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional (2009), la Co-

missió de Venècia (2014), la Cort Permanent d'Arbitratge (2016) o l'Organització Mundial de Duanes (2017). A poc a poc, ha anat normalitzant la situació i ha aconseguit, entre més, un prefix telefònic propi i un IBAM nacional, coses que normalment només tenen els estats reconeguts per l'ONU.

Tanmateix, Kossove encara no forma part de l'ONU, i el 2015 es va quedar només a tres vots d'assolir les dues terceres parts dels vots ne-

Nombre d'estats que reconeixen Kosovo i estats que no ho fan. vv

cessaris per a ser admès a la UNESCO. El 2014, govern kosovar es va marcar com a objectiu ser membre de ple dret de l'ONU el 2020 i membre de l'OTAN el 2022.

L'esport com a reconeixement internacional

A més de la feina en les institucions intergovernamentals, Kosovo ha trobat reconeixement en diversos sectors, com per exemple Facebook –amb 2.200 milions d'usuaris actius–, que va reconèixer Kosovo ara fa cinc anys. Però el reconeixement l'ha tingut, principalment, en l'esport.

L'esport ha obligat molts estats a reconèixer de facto l'estat kosovar. Aquesta setmana, sota amenaça del COI, l'estat espanyol s'ha vist obligat a tramitar els visats dels esportistes kosovars perquè poguessin participar

Kosovo ha trobat reconeixement en diversos sectors, com per exemple Facebook, que el va reconèixer ara fa cinc anys

en els Jocs del Mediterrani de Tarragona. Cal recordar, per exemple, que el 2013 el govern espanyol va denegarel visat a quinze metges kosovars que participaven en el Congrés Europeu d'Anestesiologia a Barcelona perquè eren ciutadans d'un estat no reconegut per Espanya.

A més, l'adhesió al Comitè Olímpic Internacional (2014) li ha permès de participar en els Jocs Olímpics de Rio del 2016 (on va guanyar una medalla d'or) i en els actuals Jocs Olímpics d'hivern, on

també ha aprofitat per reafirmar la seva independència, amb un únic atleta kosovar a Pyeongchang. Cal afegir que és membre de ple dret en vint-i-cinc federacions esportives, incloses les més mediàtiques, com són el bàsquet, el tenis, l'atletisme i el futbol, el 2016, i per tant, pot estar present als Mundials de diverses disciplines.

El temps obre les relacions de Kosovo amb Sèrbia

Com era d'esperar, la resposta sèrbia a la independència kosovar va ser una oposició frontal. L'endemà mateix de la declaració va emetre una ordre de detenció per alta traïció contra els principals dirigents de Kosovo. A més, cinc dies abans de la DUI, havia començat un pla per a impedir-ne el reconeixement i va mobilitzar tota l'acció exterior per fer consultes de manera insistent als estats

que volguessin reconèixer el nou estat.

El 15 d'agost, Sèrbia va presentar una resolució per a preguntar a la Cort Internacional de Justícia si la DUI era compatible amb el dret internacional, procés que va acabar amb resultat negatiu per als interessos serbis. Sense la via judicial i amb un control de facto per part de les autoritats kosovars, a partir del 2011, el govern serbi no va tenir més remei que començar a debatre problemes fronterers.

En un començament, entre la població sèrbia era majoritària l'oposició a qualsevol reconeixement, però cada vegada s'ha anat imposant més la visió que la situació difícilment és reversible. Una enquesta del 2013 mostrava que un 63% dels serbis consideraven que, a la pràctica, Kosovo era un estat independent i ja només es podia

lluitar per garantir la millor posició per als serbokosovars.

El gener del 2013, tots dos estats van arribar a un acord sobre cobrament de taxes i duanes, que significava de fet un reconeixement de la frontera i les institucions de Kossove. I el 19 d'abril de 2013, els presidents de tots dos governs es van reunir per primera vegada i van signar l'Acord de Brussel·les, un pas important cap a la normalització de les relacions i que permetria de continuar avançant cap a la integració europea.

Dos anys més tard, van tornar a signar una sèrie d'acords, els quals, per al govern kosovar, eren un reconeixement de fet, tot i que per als servis eren solament la garantia de la representació dels serbokosovars. Entre els acords, es permetia a Kossove de tenir prefix telefònic d'estat i que els tribunals del nord de Kossove s'integressin

a la justícia estatal. Tot i això, Sèrbia encara s'oposa activament a qualsevol reconeixement internacional.

Un dels principals focus de tensió és l'encaix dels serbokosovars, actualment 120.000 dels 1,8 milions d'habitants. Sota el paraigua de la Unió Europea es va crear l'Associació de Municipis Serbis de Kossove, però Pristina ha paralitzat aquest ens, perquè la majoria albanesa la considera una imitació de la República Srpska (el govern dels serbis de Bòsnia i Hercegovina).

L'assassinat del moderat serbi Oliver Ivanović, el 16 de gener d'enguany, per un autor encara desconegut, va coincidir amb el dia que s'havien de reprendre les converses mitjançades per la Unió Europea entre serbis i kosovars, que van ser suspeses. L'assassinat ha comportat noves tensions, que se sumen

a les ja existents, com era l'associació municipal sèrbia, les relacions entre tots dos estats, la voluntat de crear un exèrcit kosovar i les negociacions de la frontera amb Montenegro.

Integració europea, malgrat el reconeixement parcial

La majoria d'estats de la Unió Europea reconeixen la independència de Kossove, però manquen cinc estats, que teòricament podrien bloquejar qualsevol acord. La Unió Europea, amb flexibilitat, ha adoptat acords fent ús de la Comissió Europea com a entitat jurídica, ha estat la manera d'esquivar qualsevol mena de vet.

El 22 de gener de 2016, el Parlament Europeu va ratificar l'Acord d'Estabilització i Associació amb Kossove, el primer pas per a l'adhesió. Un cop signat, va ser ratificat per 468 vots a favor i només

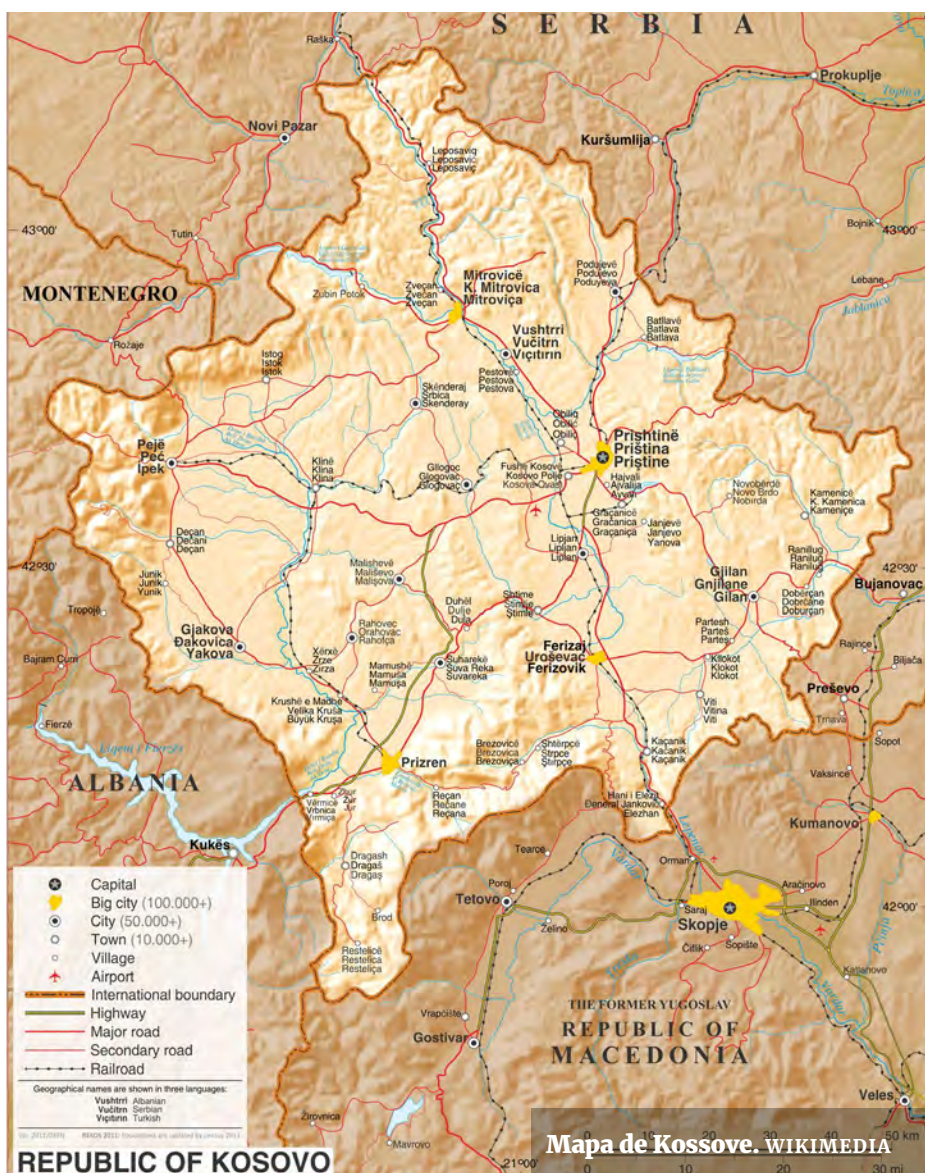
102 en contra, sense la intervenció ni dels governs ni dels parlaments estatals.

Avançant en la integració, el 2016, la Comissió Europea va proposar el lliure accés dels kosovars a l'àrea Schengen, cosa que a la pràctica, com que no hi ha cap frontera física amb l'estat francès i Portugal, faria impossible de controlar l'entrada de ciutadans kosovars a l'estat espanyol. L'acord ha quedat condicionat a un pacte a la demarcació fronterera amb Montenegro, que encara no s'ha tancat, tot i que aquesta mateixa setmana Montenegro ha ofert la bona voluntat per a trobar una solució.

De la Unió Europea, encara hi ha cinc estats que no han reconegut Kossove: Eslovàquia, Romania, Grècia, Xipre i Espanya, encara que tots tret del l'estat espanyol han flexibilitzat clarament la seva posició.

Grècia, Romania i Eslovà-

quia, tot i no reconèixer formalment la independència, ja accepten el passaport kosovar. El 2015, el primer ministre romanès va dir que podrien considerar de reconèixer el país perquè 'moltes coses han canviat des del 2008'. Eslovàquia ha anunciat que estudia de reconèixer Kossove; Grècia es va abstenir en l'entrada a la UNESCO; i fins i tot el primer ministre grec va visitar Pristina. Tots aquests moviments deixen l'estat espanyol com el més intransigent, una posició que causa molt malestar a Brussel·les.

L'estat espanyol, més intransigent que Sèrbia

L'oposició de l'estat espanyol a Kossove ha estat total, segons que argumenten, perquè és unilateral i 'no respecta la legalitat internacional', i alhora diuen que Catalunya és un cas totalment diferent.

Aquesta oposició frontal és més intransigent que la de Sèrbia, que no ha tingut més remei que obrir vies de negociació. Fa menys d'un any, el 28 de març, el senat espanyol va tornar a rebutjar una moció d'ERC per a reconèixer Kossove.

L'últim cas de pressions espanyoles contra Kossove el trobem aquest mateix febrer. El dia 6, la Comissió Europea va presentar la nova estratègia dels Balcans Occidentals, que posava com a objectiu l'adhesió de Sèrbia abans del 2025, amb el condicionant d'un acord jurídicament vinculant amb Kossove. Per la seva banda, el primer ministre kosovar, Ramush Haradinaj, va declarar que el seu govern esperava presentar una sol·licitud d'adhesió a la UE el segon semestre de 2018.

En els esborranys ante-

riors, Kossove era situat en peu d'igualtat amb la resta de països, però les pressions espanyoles han fet que s'hagi rebaixat el llenguatge, i allà on apareixia el molt 'països' ara diu 'socis'. A més, s'hi ha afegit que Kossove podrà avançar en la seva ruta europea 'una vegada que les circumstàncies objectives ho permetin'.

També s'ha pressionat per evitar de posar una data a les negociacions de Sèrbia i Kossove, considerat com un element clau per a la integració de tots dos estats. Mentre en un començament fa referència a la necessitat d'arribar a un acord 'a final del 2019 com a molt tard', en el text definitiu s'elimina qualsevol referència a la data.

En aquesta polèmica, ni tan sols els cinc estats europeus que no reconeixen Kossove no van anar a l'una. Grècia va donar suport a l'estat espanyol, Eslovàquia va donar suport a la Comissió, i Xipre i Romania se'n van quedar al marge.

Les pressions han servit per a modificar el llenguatge del text, però en cap cas l'estratègia europea. Tot i quedar més ocult, la realitat s'imposa des de fa anys, o sigui que la Unió Europea va negociant amb Kossove tot i l'oposició espanyola i malgrat que la independència es va assolir amb una declaració sense acord.

Amb més entrebancs o menys i amb més temps o menys, amb el control efectiu del territori, com més va es fa més necessària la cooperació i hi ha més reconeixements. S'hi estigui a favor o en contra, la independència kosovar sembla que ha esdevingut irreversible. ■

Mariano Rajoy, el rei espanyol Felipe VI i el president Puigdemont, a la manifestació contra els atemptats. ALBERT SALAMÉ

Difamacions, càstig polític i un confident: les ombres del 17-A, mig any després

Atemptats Sis mesos després dels atemptats de Barcelona i Cambrils, Joaquim Forn és a la presó i Trapero ha estat relegat i encausat

JOSEP CASULLERAS

A vui fa mig any que Younes Abouyaaqoub va causar una matança a la Rambla de Barcelona conduint a tota velocitat una furgoneta des de Canaletes fins al mural de Joan Miró. Hi va haver tretze morts. Després, durant la fugida, va matar el vilafraquí Pau Pérez. Unes hores més tard, amb el país commocionat i engabiats, cinc individus més van intentar una altra matança a Cambrils. Van ferir desenes de

persones, una de les quals va acabar morint. Des d'aquell 17 d'agost, gairebé des del mateix moment en què es van tenir les primeres notícies de l'atropellament de la Rambla, van començar a aparèixer ombres, informacions que difamaven els Mossos, el cos policíac que es va encarregar de resoldre la crisi; una ofensiva de la premsa espanyola per a empastifar l'independentisme a un mes i mig de l'1-O, i unes maniobres del govern espanyol condicionades per la proximitat del referèndum i que mai no s'han acabat d'aclarir.

Un dels fets que més va cridar l'atenció aquell vespre xofogós d'agost va ser la incompareixença del govern espanyol

Els minuts decisius de la matinada de divendres

Un dels fets que més va cridar l'atenció aquell vespre xofogós d'agost va ser la incompareixença del govern espanyol. El silenci de Rajoy durant hores i hores, mentre les autoritats catalanes, la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona gestionaven la crisi. Aquella situació insòlita va fer que la premsa internacional destaqués que Catalunya havia actuat 'gairebé com un estat', en paraules del prestigiós diari alemany Frankfurter Allgemeine Zeitung. Tots lloaven la tasca dels Mossos

Una nena dona una rosa a un agent dels Mossos d'Esquadra. ALBERT SALAMÉ

La campanya de desprestigi s'ha anat allargant durant mesos, malgrat la poca credibilitat del document d'El Periódico

amb el major Josep Lluís Trapero al capdavant. Rajoy no va aparèixer a Barcelona fins passada la mitjanit, més de set hores després de l'atemptat de la Rambla, i molt poc abans del de Cambrils. Aquell moment fou decisiu, i va acabar determinant l'evolució política dels fets no solament dels dies següents sinó dels mesos que vindrien i, segurament, del referèndum.

No pas pel que digués Rajoy aquella nit, sinó pel que va passar a Cambrils. Els Mossos van aconseguir d'aturar una matança. I segurament això va impedir que l'endemà el govern espanyol augmentés el nivell d'alerta antiterrorista

a cinc, i no a quatre. La vice-presidenta, Soraya Sáenz de Santamaría, va pressionar el PSOE perquè acceptés d'apujar l'estat d'alerta al nivell cinc, que implicava la presència de l'exèrcit al carrer. No tothom dins del govern espanyol ho veia amb bons ulls, però una mesura com aquesta hauria tingut unes conseqüències evidents en l'estratègia de la Moncloa d'aturar el referèndum i el procés de desconnexió d'Espanya.

La campanya contra els Mossos

Tornant enrere, encara no feia ni una hora de l'atropellament a la Rambla quan,

enmig d'un estat generalitzat de pànic i de confusió, El Periódico publicava una 'exclusiva' amb aquest títol: 'La CIA va avisar fa dos mesos els Mossos d'Esquadra del risc d'atemptat a la Rambla de Barcelona'. Tot un cop immediat contra el cos policíac que va assumir la investigació (amb un èxit reconegut) des del primer moment per a atrapar els autors de la matança. La campanya de desprestigi s'ha anat allargant durant mesos, malgrat la poca credibilitat del document que el diari va publicar i malgrat el fet que fins i tot el govern dels EUA va desmentir-ho. El cònsol dels EUA a Barcelona, Marcos Mandojana, va confirmar que no tenien 'cap informació específica' sobre l'atemptat.

L'imam de Ripoll, la policia i el CNI

Dins d'aquesta campanya, en què van participar tots els grans mitjans espanyols, els Mossos van ser l'objectiu prioritari dels atacs. A mesura que s'acostava el referèndum, el prestigi per haver desactivat en pocs dies el grup que va cometre els atemptats creixia a escala internacional i dins de Catalunya, amb l'exhibició de suport més clara el dia de la manifestació a Barcelona. En canvi, a Espanya, a mesura que avançaven els dies i les setmanes, els atacs contra els Mossos i els seus responsables polítics eren més ferotges. Amb acusacions com que la policia belga els havia avisat de la perillositat de l'imam de Ripoll, Abdelbaki es-Satti, el presumpte ideòleg del grup.

Va acabar resultant que totes les acusacions sobre

La gran manifestació sota el lema 'No tinc por' va omplir els carrers de Barcelona. ALBERT SALAMÉ

Es-Satti amagaven una realitat que el govern espanyol i els grans partits, PP i PSOE amb la complicitat de Ciutadans, procuren de no remoure. És el fet que l'imam de Ripoll fou confident del CNI, el servei d'intel·ligència espanyol. Quan feia tres mesos dels atemptats, el CNI va filtrar a diversos mitjans espanyols que l'imam de Ripoll era un confident seu, i que s'hi havia posat en contacte durant el temps en què Es-Satti va ser a la presó de Castelló de la Plana, entre el 2010 i el 2014, condemnat per tràfic de drogues. I va ser durant aquests anys que, segons El País, va establir contacte amb un dels condemnats per l'atemptat de l'11-M a Madrid, Rachid Agllif. L'imam tenia pendent una ordre d'expulsió al Marroc per la condemna de

El govern espanyol, i concretament el ministre Juan Ignacio Zoido, no han hagut de donar explicacions

tràfic de droga, però un jutge de Castelló la va revocar al·legant que no constituïa 'cap amenaça real' i perquè 'va demostrar esforços d'integració amb la societat espanyola'. L'advocacia de l'estat no va recórrer la revocació de l'ordre d'expulsió.

La policia espanyola va seguir el rastre d'Es-Satti durant més d'una dècada, fins a arribar a fer-lo confident. I va controlar-ne els moviments quan ja era imam a Ripoll, pocs mesos abans dels atemptats. Segons la informació **publicada per VilaWeb**, agents de la policia van anar-hi tres vegades, dues de les quals per demanar sobre possibles canvis a la junta de la comunitat on Es-Satti exercia d'imam i una altra, pocs mesos abans del 17-A, preguntant qui hi havia d'imam.

El càstig

Però tot i aquestes informacions, el govern espanyol, i concretament el ministre Juan Ignacio Zoido, no han hagut de donar explicacions. El PP va tenir el suport de PSOE i Ciutadans per a vetar la seva compareixença al congrés, i s'han tombat les iniciatives per a investigar el paper de les forces de seguretat i els serveis secrets espanyols durant els dies previs i els posteriors al 17-A. Zoido, a més, ha pres el control dels Mossos d'Esquadra gràcies a l'aplicació inconstitucional de l'article 155. El conseller Joaquim Forn, màxim responsable polític de l'èxit del dispositiu policíac d'aquells dies, és a la presó. I el major Traperó, convertit ací i allà en heroi, ha estat destituït, relegat i processat per l'Audiència espanyola per la gestió de l'1-O. **UU**

Les enormes dificultats legals que tindria Rajoy si volgués liquidar la immersió lingüística

Llengua L'article 155 no inclou la facultat de poder canviar lleis com la LEC, que garanteix el català com a llengua vehicular de l'ensenyament

PERE MARTÍ

L'anunci del govern espanyol d'introduir el castellà com a llengua vehicular a l'ensenyament ha causat una indignació i una preocupació lògiques a la societat catalana, però legalment no es pot fer, tret que l'executiu de Mariano Rajoy decideixi de vulnerar el marc legal vigent. El portaveu del govern espanyol, Íñigo Méndez Vigo, va confirmar les intencions de l'executiu, però, a preguntes dels periodistes, va ser incapaç de concretar com pensava fer-ho.

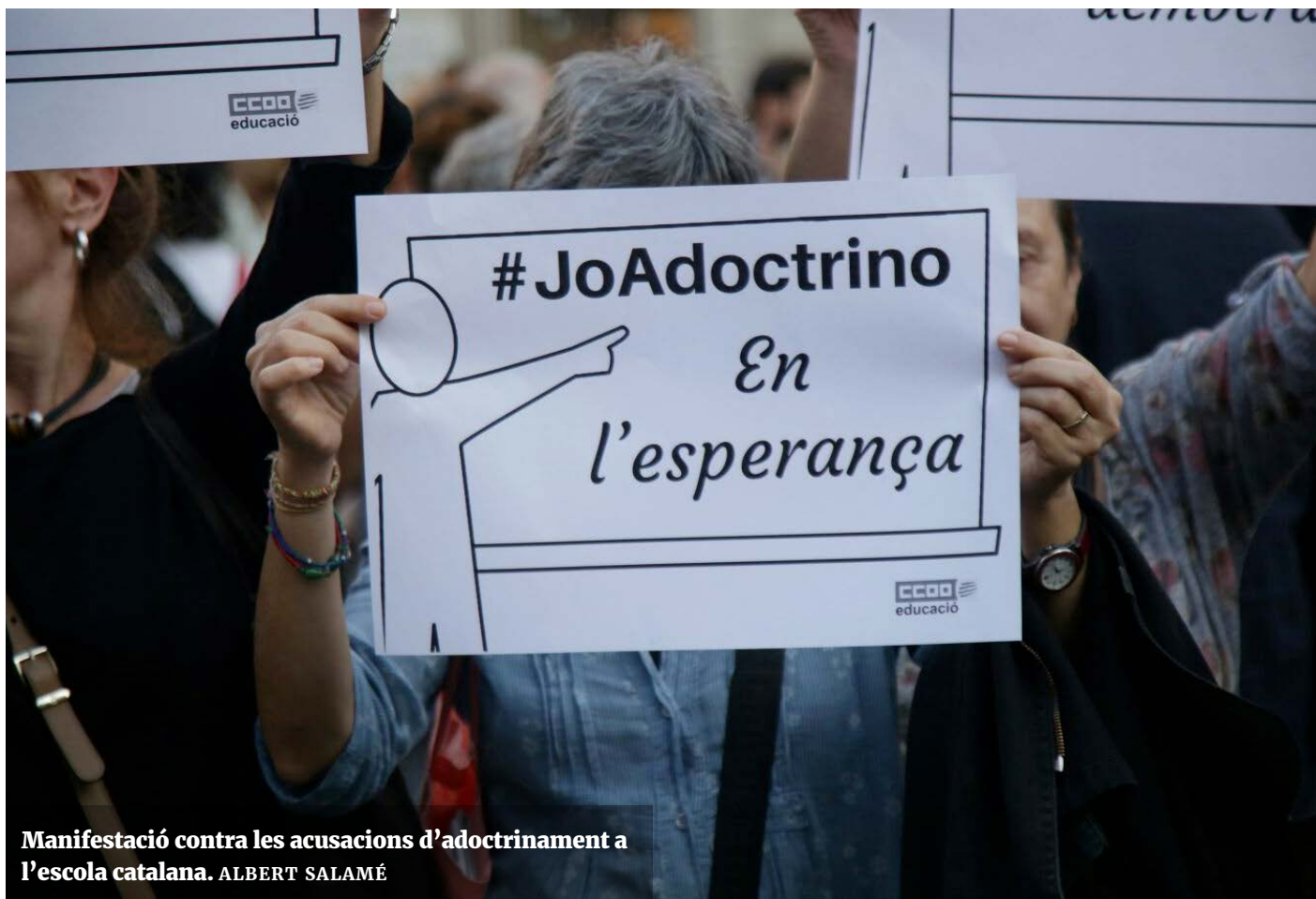
La via de fer servir l'article 155 no és possible perquè, tot i que suspèn l'autogovern, aquest article no permet de modificar una llei aprovada pel Parlament de Catalunya,

com és la llei d'educació de Catalunya (LEC), que és la que regula la preinscripció. És a dir, no es pot afegir una segona casella per incloure una segona llengua, en aquest cas el castellà, en el full de preinscripció escolar apel·lant a l'article 155. Per canviar el full de preinscripció, s'ha de canviar la LEC, i això només es pot fer per majoria absoluta del parlament. Introduir una casella per al castellà seria canviar de model, comportaria implantar la doble xarxa escolar, cosa que no hi ha cap llei que ho empari.

La immersió lingüística és regulada en el títol segon de la LEC. L'article 11 estableix que 'el català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu', i deixa molt clar que

El president de govern espanyol es reuneix amb el president de Societat Civil Catalana. ACN

Manifestació contra les acusacions d'adoctrinament a l'escola catalana. ALBERT SALAMÉ

totes les activitats educatives s'han de fer en català. També impedeix la doble xarxa quan estableix textualment que 'els alumnes no poden ser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual'. A més, preveu mecanismes d'atenció lingüística individualitzada per aquells alumnes els pares dels quals ho sol·licitin. La LEC va ser recorreguda al Tribunal Constitucional espanyol, però no pel capítol lingüístic.

La LEC emana de l'estatut, que en el seu article 35 estableix el català com a llengua vehicular de l'ensenyament i regula també el dret i el deure dels alumnes a saber amb suficiència oral i escrita el català i el castellà quan acaben

l'ensenyament obligatori, 'sigui quina sigui llur llengua habitual en incorporar-se a l'ensenyament'. També afegeix que l'ensenyament del català i el castellà ha de tenir una presència adequada en els plans d'estudis.

El portaveu del govern espanyol també ha fet referència a la sentència del Tribunal Suprem que obliga la Generalitat a fer el 25% de les hores en castellà, però són casos particulars. El govern compleix amb aquest percentatge només en el grup on hi ha l'alumne de la família que va presentar la denúncia. A més, també hi ha prevista l'atenció lingüística individualitzada a les famílies que ho demanin, cosa que ja es fa, i a la qual s'hi han afegit molt poques

El seu anunci cal situar-lo més en el terreny de la política, en la seva necessitat de competir amb Ciutadans per l'electorat espanyolista

famílies. Els sol·licitants reben 6.000 euros cada curs per a pagar l'escolarització de cada fill.

Però tot això són excepcions d'un model que és blindat legalment i que, per canviar-lo, Rajoy tindria moltes dificultats, perquè no disposa ni de majoria al Parlament de Catalunya, on el PP té quatre diputats, ni capacitat per a reformar l'estatut a curt termini. Per tant, el seu anunci cal situar-lo més en el terreny de la política, en la seva necessitat de competir amb Ciutadans per l'electorat espanyolista, o fins i tot en la seva voluntat de posar pressió a les negociacions per la investidura semblant el pànic sobre els efectes de l'aplicació de l'article 155. ■

Concentració a València per a defensar la llengua i l'educació

Educació Escola Valenciana organitza avui una concentració festiva amb el lema 'L'educació ens dignifica, sí al valencià'

NÚRIA CADENES

La cita és 'el 17, a les 17'. És a dir, avui; aquesta vesprada. Des de les 17.00, la plaça de la Mare de Déu de València acollirà una concentració festiva amb el lema 'L'educació ens dignifica, sí al valencià'.

L'ha convocada Escola Valenciana, en una crida oberta 'perquè hi participen les entitats i associacions que promouen la llengua i la cultura al País Valencià, així com tots els sindicats i partits polítics sensibles a la defensa del valencià en tots els àmbits'. La intenció, senzilla i clara: defensar la dignitat de l'ensenyament, diana d'atacs i desqualificacions per part dels qui volen fer de la llengua catalana camp de batalla amb interessos partidistes.

Tal com explica Vicent Moreno, president d'Escola Valenciana, la intenció de l'entitat cívica és, d'una banda, 'fer valdre el model educatiu que va nàixer al caliu de l'ensenyament en valencià gràcies a la implicació de les comunitats educatives' i, de l'altra, 'expressar el nostre suport a les persones que formen la comunitat educativa i han sigut víctimes d'agressions i assetjament per part d'un sector social que rebutja un model d'ensenyament basat en la convivència ciutadana,

Membres d'Escola Valenciana presenten la manifestació 'L'educació ens dignifica, sí al valencià'. N.C.

La intenció, senzilla i clara: defensar la dignitat de l'ensenyament, diana d'atacs i desqualificacions

el foment del debat i el plurilingüisme, amb el valencià com a llengua vehicular'.

Escola Valenciana ha impulsat un manifest en què denuncia que 'el món educatiu i les tasques que desenvolupen les comunitats educatives han estat qüestionats en alguns mitjans de comunicació que es fan ressò d'una campanya de desprestigi orquestrada amb intencions electoralistes', i es defensa la tasca de persones i entitats que treballen 'des de fa dècades per una educació de

qualitat, inclusiva, democràticament participativa, arrelada al medi, integral, científica, per a tots i totes i en valencià'.

I tot això es farà en forma de festa. De concentració festiva i familiar. L'espectacle, conduït per la periodista Amàlia Garrigós i el director artístic Francesc Burgos, 'El Triangulista', comptarà amb les actuacions musicals de Dani Miquel i La Fúmiga. A més de muixerangues, gegants i cabuts, tabals i dolçaines.

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 12-16 de febrer

Dilluns 12.

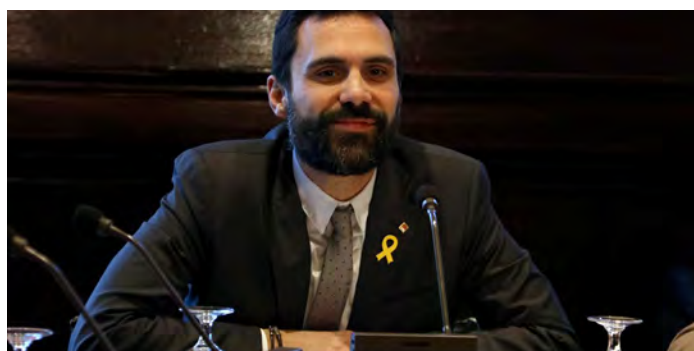
Com una novel·la de ficció: el relat amb què la Guàrdia Civil justifica la repressió

ALBERT SALAMÉ

Dilluns 12.

Harit Aranburu: 'Quan l'havien de detenir per portar-lo a la presó, el meu pare es va suïcidar a la masia familiar'

CEDIDA

Dimecres 14.

El recurs de Torrent a Estrasburg sobre Puigdemont: una via difícil i amb risc

ACN

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

L'ESCOLA, AQUESTA VELLA OBSESSIÓ DE LA DRETA ESPANYOLA

L'anunci del govern espanyol dient que aprofitarà la vigència del 155 per mirar de liquidar la immersió lingüística a l'escola catalana no ens hauria de sorprendre. És veritat que té a veure amb la batalla que el PP sosté amb Ciutadans per a veure qui és més espanyolista.

Si despús-ahir els uns reclamaven que no calgués saber català, basc o portuguès per a ser funcionari en els territoris que en diuen bilingües, ahir els altres responien reunint-se a la Moncloa amb SCC i filtrant que pretenen eliminar la normalització lingüística al Principat, tot canviant el sistema de matriculació dels alumnes. I això sense consultar-ho a ningú. Però que tinga a veure amb això no hi lleva ni importància ni intencionalitat.

—

Al tombant de segle, la FAES va elaborar un informe prou conegut en què deia que Catalunya era el problema més gros de l'estat espanyol –i cal recordar, per a contextualitzar-ho, que en aquell moment ETA matava. Els analistes de la FAES van dibuixar un panorama de disminució del sentiment espanyol a Catalunya que van atribuir a tres causes: a l'existència d'un sistema de partits propi, però sobretot a l'existència d'un sistema propi de mitjans de comunicació i al paper de l'escola catalana. Aquell document primigeni, del qual ja fa dècades que mama tota la dreta espanyola, deia que Espanya perdria Catalunya si no s'aturaven i es revertien aquestes tendències.

—

I tot allò que ha passat d'ençà d'aleshores cal entendre-ho en aquesta clau, interpretar-ho partint de les línies d'aquest text. Des del boicot del PP a l'estatut fins al naixement de

Ciutadans, com a plataforma mobilitzadora contra la normalització lingüística; des del desmuntatge de l'estatut i àdhuc la constitució espanyola per la via dels tribunals fins al colp d'estat del 20 de setembre de l'any passat. És una constant en què l'estat espanyol –i concretament la dreta vella o la maquillada– no deixaran mai d'insistir. Per més anys que passen. Fins i tot, no en dubteu gens, després de la independència continuaran insistint-hi, com ha passat als països bàltics amb Rússia.

—

Tanmateix, tinguem clar que no hi ha cap realitat que ho justifique, tot això. Perquè l'obsessió contra l'escola és ideologia pura, el cor ideològic de la dreta espanyola. Ho era el segle passat i ho és ara. Pel perill que representa per a ells que la gent no siga ignorant. Ho era abans del franquisme, durant el franquisme i després del franquisme. Ara, amb l'afegit dels mitjans. I tu ja pots explicar que a les cases catalanes el 80% de les emissions de televisió són espanyoles. I ja pots recordar que quan Wert va prometre diners a tots els qui volguessin estudiar en castellà només s'hi acolliren cinquanta famílies. Perquè la realitat, a la FAES, als ideòlegs de la dreta espanyola, els és absolutament igual, els ha estat absolutament igual sempre i sempre els serà igual. Ep!, amb 155 o sense. No us enganyeu pas, ara.

QUATRE ACTUACIONS URGENTS PER A EVITAR UNA DESFETA TOTAL

PERE CARDÚS

«Mentre aquí fem això que fem ara, a Madrid es fan un tip de riure. Han aconseguit posar-nos a la roda de l'hàmbster i allà ens tenen, fent voltes sense moure'ns del lloc. I cada vegada més cansats.»

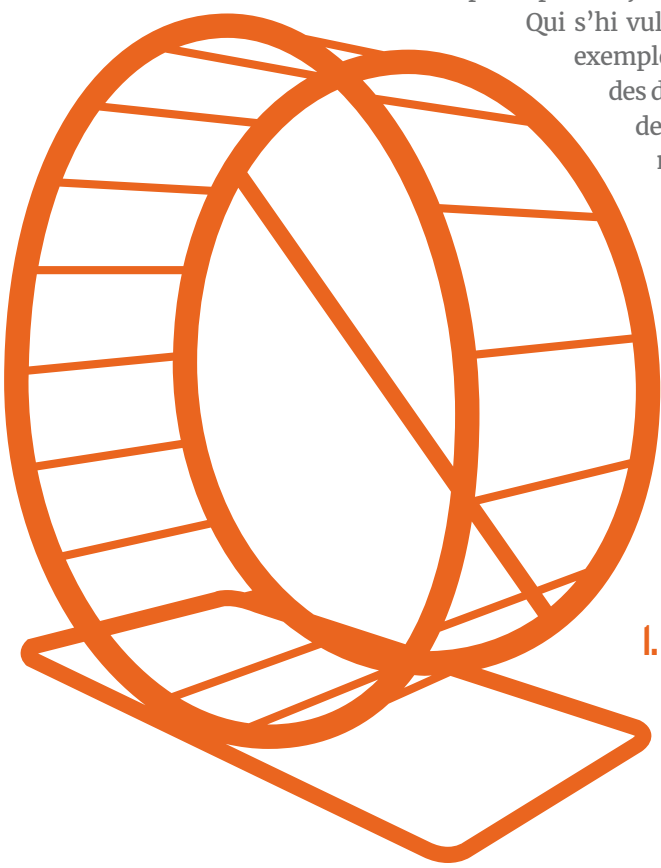
Em temo que hem arribat a un punt massa delicat. Som molt a prop de malbaratar tota la feina feta aquests últims anys. Un dels riscos de la repressió arribat el moment de la veritat era aquest. I ara mateix lamento arribar a la conclusió que ho van aconseguir. Per ser clars, hi ha dues maneres de respondre a la repressió: fent pinya i actuant amb més unitat, solidaritat i confiança o tirant-se els plats pel cap, entrant en una guerra de retrets i competint per les restes del pastís que alimenta l'estat espanyol. Si es renuncia a l'objectiu ambiciós, tan sols queda repartir-se les misèries. I aleshores les mossegades són desesperades. I ara som en aquest segon estadi, malgrat moltes mostres contràries d'una societat que sembla una mena de roca granítica.

Les dues forces principals de l'independentisme van arribar al moment decisiu, la tardor del 2017, amb moltes ferides internes, desconfiances, interessos per la gestió de l'endemà (de la victòria o de la derrota), mirant-se de reüll i enviant-se torpedes pels mitjans o pels racons de poder de la Generalitat.

Qui s'hi vulgui entretenir, trobarà fàcilment molts exemples de filtracions, intoxicacions i retrets des de fa mesos i mesos. Aquest estat constant de desconfiança i guerra més soterrada o menys ha estat un camp adobat per a una desfeta com més va més probable ara que la repressió és implacable.

No cal entretenir-s'hi més, si més no en aquest article. Us proposo algunes actuacions urgents per a revertir la tendència negativa actual. Segur que em deixo moltes coses que es poden millorar o que cal canviar de cap a peus. Però assenyalo a continuació alguns aspectes que em semblen determinants.

1. Potser és comprensible que hi hagués una certa descoordinació els primers moments de la ràtzia repressiva judicial entre els afectats. L'estra-

Els dirigents afectats pel xantatge judicial han d'apartar-se dels espais de decisió en la mesura que aquest xantatge condicioni l'avenç de la consolidació de la República

No hi ha cap urgència que no sigui recuperar el fil de l'emancipació i el respecte de la voluntat popular

tègia judicial d'un moviment d'independència que vol acabar amb èxit ha d'estar sotmesa a l'estratègia política. Altrament, l'estat autoritari té tot l'avantatge i el camp per a córrer perquè sap que podrà afectar l'avenç polític mitjançant la coerció judicial individualitzada. La por que poden tenir alguns afectats i els seus entorns és caure en l'oblit si no són el centre de l'estratègia. Però la repressió cerca això precisament: que tot un moviment dediqui els esforços i sotmeti l'estratègia a defensar-se dels atacs i deixi d'avançar. De manual.

Cal crear una gran organització antirepressiva que pugui donar coherència a la defensa dels atacs, però que no pot estar. Cal preservar l'estratègia política dels afectes de l'atac jurídic. En aquest mateix sentit, els dirigents afectats pel xantatge judicial han d'apartar-se dels espais de decisió en la mesura que aquest xantatge condicioni l'avenç de la consolidació de la República. Sembla cruel dir-ho així, però aquest és un principi evident de qualsevol moviment que vulgui aconseguir els seus objectius polítics davant un estat autoritari.

2. Aquests dies veiem com es repeteix fins al tedi la cançó aquesta que la cosa més urgent i prioritària és deixar enrere el 155. En aquesta música s'hi fa cabre qualsevol cosa que faci volum. Sentia en una ràdio que un defensor de la urgència contra el 155 deia que era molt necessari impedir amb un govern 'efectiu' (és a dir, mesell i adaptat a la gàbia dissenyada pel TC) que l'estat pogués actuar contra la immersió lingüística, contra TV3 i contra la política social. Hi afegia la cantarella de 'fer república amb polítiques socials'. Tot plegat sense posar-se vermell. Com si en la petita autonomia prèvia al 155 no s'hagués actuat contra tot això. Com si la impossibilitat de fer política social no hagués estat precisament una raó de pes per a fer el salt republicà. Com si el TC no s'hagués 'petat' tota iniciativa legislativa per a 'fer república' d'aquesta manera. Contra la paret. La intervenció de l'autonomia no és cap exclusiva del 155. Prou de dir mentides. No hi ha cap urgència que no sigui recuperar el fil de l'emancipació i el respecte de la voluntat popular.

3. Els noms i les estructures no són sagrades. Ni són l'objectiu a preservar. Si la teva preocupació és 'salvar' les entitats, els partits o les organitzacions, tornen a quedar a expenses de la repressió. Els ensenyes el coll perquè puguin fer el seu xantatge i clavar-hi els ullals. El nom no fa la cosa. Si una entitat queda tocada o impedida, se'n fa una altra. En això sempre m'ha admirat la capacitat dels bascs de treure una nova organització quan l'estat ha fet caure l'anterior. Diem que si cau un de nosaltres, en vindrà un altre al darrere... Doncs, exactament igual amb les entitats. Preocupa ara mateix que ni Òmnium ni ANC no tinguin la iniciativa ni la força que la gent els ha donat o que no la posin al servei d'avançar.

Els presos i els exiliats només tornaran quan la independència sigui un fet

Però si no comencem a dir les coses pel seu nom, la desfeta serà total

Si aquestes entitats estan amenaçades i ja no poden encapçalar el moviment independentista al carrer, cal fer-ne de noves que prenguin el relleu. És important que es facin concentracions, concerts, sopars grocs, penjades de llaços. Tot això és imprescindible. Cal canalitzar i potenciar la solidaritat antirepressiva. Però no pot ser que les grans entitats dediquin tot l'esforç a això després d'uns mesos d'experiència. Podien parar el cop inicial. Però ara ja han de tornar a fer feina política. Han de mobilitzar-se per la República i la independència. Si Òmnium ha de tornar a fer cultura, llengua i país, que ho digui i que ho faci. Si l'ANC s'ha de renovar completament o cal fer foc nou, que es digui i no perdem més temps. Els presos i els exiliats només tornaran quan la independència sigui un fet. I si tornen abans, no haurà estat el resultat d'haver 'fet bondat'.

4. També s'ha de resoldre de manera urgent el front polític-institucional. El problema no és Puigdemont. El problema és què acceptem que ens facin, què acceptem que ens imposin. I si acceptem que decideixin el nou president, que algú m'expliqui com s'impedirà la següent cosa que ens imposin. Quin és el límit? Sincerament, no és tan important qui formarà el govern sinó com es formarà aquest govern. Perquè el com determinarà el 'per on', el camí que podrà recórrer aquest govern. Un govern que comenci amb les ales tallades no podrà volar mai. El 21-D no crec que ningú votés els partits compromesos amb la República amb la idea de fer 'un govern estable dins de la legalitat' espanyola, com diu Marta Pascal. Diria que el vot del 21-D va ser un increïble vot per a preservar la dignitat de l'1-O i de la declaració d'independència i el retorn del govern legítim.

Per tant, crec que la majoria independentista s'hauria d'avançar a la marató jurídic-repressiva de la setmana que ve anunciant un acord per a invertir Puigdemont i recobrar el camí de la República. Ep! I si això no és possible perquè hi ha poc sentit del poder i encara menys sentit d'estat, que passin per unes noves eleccions i que la gent jutgi tot aquest espectacle i posi cadascú al seu lloc. Oi que no tenim por de les urnes? Oi que la democràcia sempre guanya?

Són quatre actuacions que trobo imprescindibles si es vol recuperar la feina feta. Són quatre actuacions que em semblen de sentit comú. I quan diem que cal incorporar una certa mentalitat clandestina, vol dir que no es pot donar la iniciativa a l'estat, que cal tenir una estratègia pròpia ben pensada per a fer tremolar els fonaments del poder espanyol a Catalunya. I cal actuar coordinadament. Mentre aquí fem això que fem ara, a Madrid es fan un tip de riure. Han aconseguit posar-nos a la roda de l'hàmbster i allà ens tenen, fent voltes sense moure'ns del lloc. I cada vegada més cansats. Ja em perdonareu si no dono elements de confiança o d'optimisme. Però si no comencem a dir les coses pel seu nom, la desfeta serà total. ■

MARTA BOLINCHES

‘Si la policia lliura les comunicacions de l’1-O, no descartem acusar De los Cobos i Zoido’

Parlem amb Marta Bolinches, advocada del Centre Irídia, que defensa víctimes de les càrregues contra l’1-O a Barcelona

ALBERT SALAMÉ

ORIOL BÄBLER

Les càrregues contra l’1-O van deixar més de 300 ferits a la ciutat de Barcelona. Les imatges de la brutalitat emparada per la policia espanyola en centres com l’IES Pau Claris han fet la volta al món. Coces, cops de porra, crits i tota mena de vexacions. El jutjat d’instrucció número 7, que investiga els

fets, ha rebut més de 250 denúncies per la violència de la policia espanyola.

El Centre Irídia, especialitzat en defensa dels drets humans davant la violència institucional, ha aconseguit que el jutge citi com a investigats dos agents i Diego Pérez de los Cobos, màxim responsable de l’operatiu, com a testi-

moni. Una petita victòria que s’ha de convertir en el primer pas perquè l’estat espanyol admeti els abusos que va cometre i s’acabi la impunitat policíaca.

Per saber més sobre la causa oberta contra les càrregues de l’1-O parlem amb Marta Bolinches, advocada d’Irídia. ‘És una lluita constant’, explica sobre el

Portem casos representatius de vulneracions de drets humans per tal d'aconseguir-ne la reparació i evitar-ne la reiteració

La mare va veure com pegaven a la filla i la nena va veure com els agents atonyinaven la mare

procediment. Denuncia que la fiscalia i la policia han intentat boicotar la investigació des d'un bon principi, tot i els requeriments judicials. Irídia s'esforça a identificar tots els agressors i que no quedi cap cas impune. Tanmateix, admeten que alguns casos poden acabar arxivats.

'Volem reparació i justícia per a totes les víctimes, però també canvis estructurals perquè la brutalitat i els abusos de l'1-O no es tornin a repetir', diu Bolinches. Irídia té recursos limitats i per a continuar amb els litigis ha començat una campanya de micromecenatge. Si voleu col·laborar, ho podeu fer **ací**.

—Arran de les càrregues contra l'1-O, el jutjat número 7 de Barcelona ha rebut més de 200 denúncies. Com és que només heu presentat deu querelles?

—Nosaltres treballem en litigis estratègics, això vol dir que portem casos representatius de vulneracions de drets humans per tal d'aconseguir-ne la reparació i evitar-ne la reiteració. El nostre servei d'atenció ofereix assistència a tothom, però per una qüestió de recursos, només podem portar la defensa jurídica d'aquells casos que considerem que són paradigmàtics. Pel que fa a l'1-O, creiem que els casos que defensem representen totes les situacions de violència, brutalitat i abusos que hi va haver: vexacions, ús de pilotes de goma, agressions sexuals...

—Ens podeu detallar els casos i els centres?

—A la Mediterrània (Barceloneta) portem el cas d'una dona a qui un agent la colpeja amb una porra als dos ulls d'una manera molt gratuïta. És un cas indignant perquè ella és fora del col·legi i no impedeix l'accés dels policies al punt de votació. Els cops li van causar ferides importants que van requerir punts de sutura. En aquest mateix centre portem el cas d'una mare i una filla. Les seves lesions són considerades lleus, però tenen el cos ple d'hematomes perquè van rebre tota mena de cops i puntades de peu. La mare va veure com pegaven a la filla i la nena va veure com els agents

atonyinaven la mare. Creiem que és cas escandalós de vexacions i tracte denigratori. A més, portem un últim cas que no hem exposat gaire.

—Per què?

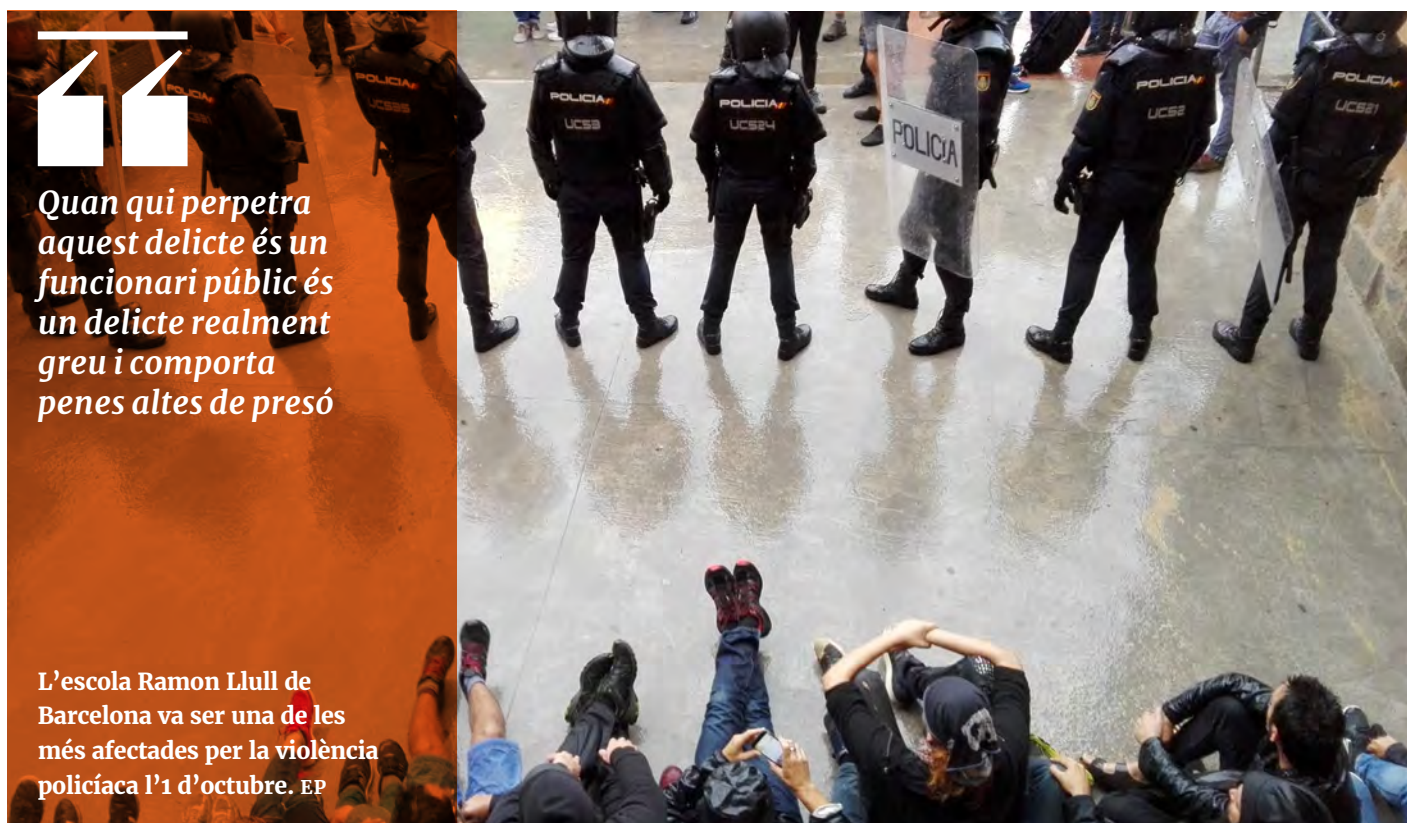
—És una dona d'edat avançada que va patir una situació de connotació sexual. En volem salvaguardar la intimitat. Sigui com sigui, quan arribi el moment en parlarem amb més detall.

—Quins altres casos porteu?

—Al CEIP Els Horts (districte de Sant Martí) defensem un home gran que va ser agredit a cops de porra. A molts col·legis, durant les càrregues es va fer entrar a la gent gran a l'interior per a protegir-los. Els Horts n'és un cas. L'accés principal era blocat perquè hi havia molta gent defensant-lo i la policia va haver de colar-se per una entrada secundària. Els agents van aparèixer de cop i volta per una porta lateral. Els vídeos són molt impactants. Van rebentar la porta amb molta violència i es van trobar bàsicament gent gran i voluntaris asseguts a terra. Com van procedir? De manera brutal i totalment antireglamentària. Colpejant tothom sense fer distincions. A l'home que defensem li van provocar una ferida bastant gran al cap. Aquest cas el considerem estratègic perquè, malgrat tenir tota l'actuació documentada amb vídeos, és molt possible que quedi impune.

—Com pot ser?

—Els enregistraments són frontals. Es veu perfectament l'agressivitat i la cruesa de la violència policial, però els agents porten la identificació a l'esquena. Sense identificació no hi ha culpable, i sense culpable s'arxiva el cas. Considerem que el cas dels Horts ha de servir per aconseguir que els antiavalots, siguin del cos que siguin, vagin ben identificats. Com a la Gran Bretanya, per exemple, que porten la identificació al casc i a la solapa. Ja va ser un gran pas aconseguir que els agents portessin una identificació a l'esquena, però a vegades passa que queda oculta i això pot provocar impunitat.

Quan qui perpetra aquest delicté és un funcionari públic és un delicté realment greu i comporta penes altes de presó

L'escola Ramon Llull de Barcelona va ser una de les més afectades per la violència policíaca l'1 d'octubre. EP

—No hi ha solució per als Horts, doncs?

—La policia espanyola podria fer bé la seva feina i col·laborar amb la investigació. És a dir, identificar l'agent, però no ens sembla que tinguin la predisposició de fer-ho.

—Crec que també porteu un cas de Nous Barris. És així?

—Sí, a la Prosperitat. És el cas d'un home a qui la policia va arrencar part d'una orel·la d'un cop de porra. Les imatges són molt escandaloses. De fet, hem pogut identificar l'autor de l'agressió gràcies a la víctima. Li va quedar la cara gravada del policia i el va perseguir per l'escola. 'És aquest, és aquest', cridava mentre l'assenyalava.

—Quin més?

—A l'IES Pau Claris portem dos casos. Per una banda, la famosa puntada de peu voladora, una de les imatges que resumeixen millor la bestialitat de la policia l'1-O. Però portem també dues dones que van ser agredides. A una d'elles la van arrossegar estirant-la dels cabells, tot plegat a prop d'unes escales on podria haver patit danys irreparables... Pau Claris és un cas interessant perquè un

dels equips policíacs que hi participava també ho va fer a la Mediterrània. Encara hem d'acabar d'esclarir els fets, però podria ser que els agents involucrats en les agressions siguin els mateixos.

—Mare meva...

—Un d'ells amb rang de sots-inspector. Si es confirma, la reincidència seria preocupant i una vergonya perquè són de les imatges més dures de l'1-O.

—I finalment, el cas de Roger Español.

—Sí, al CEIP Ramon Llull. **El cas del Roger** ens permet denunciar la desprotecció davant de la violència institucional. Les pilotes de gomes eren prohibides a Catalunya i, tot i això, la policia espanyola les va fer servir per a reprimir. En Roger ha perdut la visió d'un ull. Exigim una reparació, però també volem aconseguir la prohibició definitiva d'aquest material antiavalot.

—De què acuseu els responsables?

—La majoria de les lesions de l'1-O són policonfusions i, per tant, lleus. Hematomes per cops de porra o puntades de

peu, per exemple, que només han necessitat una primera atenció mèdica facultativa. Tot això segueix el recorregut com a delictes lleus pels quals el mateix jutge d'instrucció dictarà sentència. Però també ens hem trobat amb fractures intercostals i altres extremitats, ferides que han requerit punts de sutura... Tot això són lesions greus, per entendre'ns, i en alguns casos tenen l'agreujant de deformitat o pèrdua d'un sentit. Aquest és un dels recorreguts penals que explorem, però també acusem els responsables d'atemptar contra la integritat moral de les víctimes. És a dir, considerem que els afectats han viscut situacions clarament vexatòries i humiliants. Quan qui perpetra aquest delicté és un funcionari públic és un delicté realment greu i comporta penes altes de presó.

—A què us referiu quan parleu de situacions vexatòries?

—Agents propinant puntades de peu a manifestant que ja són a terra; estirades de cabells per apartar gent de les portes dels col·legis; cops de porra contra gent gran asseguda que només cridava

‘som gent de pau’, etc. No únicament la violència denigra. Alguns comentaris dels agents són clarament vexatoris.

—En quin punt es troba la instrucció?

—Els Mossos van acabant el muntatge de tots els vídeos i material gràfic sobre les càrregues que el jutge va requerir als mitjans de comunicació i als cossos policials. Nosaltres, conjuntament amb altres entitats, així com alguns particulars, també n’hem aportat. Una vegada el jutge hagi rebut aquestes imatges, podrà citar tots els denunciants perquè es puguin identificar en el lloc dels fets i també identifiquin els seus agressors. D’aquesta manera, després els podrà citar a declarar.

—I les querelles?

—Paral·lelament, el jutge ha de decidir si admet a tràmit les querelles. De moment, n’ha acceptades cinc. Dues que vam presentar nosaltres a la Mediterrània i que han permès citar dos agents en qualitat d’investigats i Diego Pérez de los Cobos (coordinador de l’operatiu contra l’1-O) com a testimoni. Les altres són de l’IES

Pau Claris. N’ha admès dues presentades per Irídia i una d’Alerta Solidària, que defensa a Marta Torrecillas, la noia a qui la policia va tòrcer els dits i va arrossegat per les escales. A les querelles de la Mediterrània ja s’especificava la identificació dels agressors, per això ja estan citats. A Pau Claris som a l’espera que el jutge rebí el vídeo dels Mossos per a poder-los identificar. Entenem que els pròxims dies es pronunciarà sobre la resta de querelles i creiem que les admetrà. Després dirà quines proves accepta i quines no.

—Com heu aconseguit identificar els agents de la Mediterrània?

—La policia espanyola ha proporcionat, finalment, tota la informació sobre els agents que van actuar l’1-O, però la tasca que hem hagut de fer és creuar les dades amb les imatges. Saber exactament quina funció feia cadascun. En el cas de la Mediterrània eren noranta, però el cos només els separa per ordre jeràrquic –agent base, sotsinspector, inspector i oficials–, no n’especifica en cap moment la funció. Sobre el paper no

sabem qui portava porra i qui conduïa la furgoneta. Per això hem passat hores creuant dades. El cas de la Ramon Llull és especialment greu perquè no han identificat qui eren els escopeters i això complica innecessàriament esclarir el cas d’en Roger Español. Ells saben perfectament qui eren els cinc escopeters, però en l’informe no ho detallen.

—Com valoreu l’acció del jutge?

—El jutge procedeix amb diligència. Fa bé la seva feina, és a dir, ha vist que hi ha indicis delictius en les càrregues i els intenta esclarir, cosa que la fiscalia, per exemple, no té cap intenció que passi. Hi ha una feinada de por, però la instrucció va avançant i el jutge està predisposat a rebre tota la informació sobre les càrregues. Ha requerit diverses vegades a la policia espanyola perquè identifiqui tots els agents que van participar en l’operatiu. Han passat mesos, però finalment ho ha aconseguit. Ha citat dos agents i Pérez de los Cobos. Ara falta que li lliurin les comunicacions del dia del referèndum. No sabem com acabarà tot plegat, però de moment no ens podem queixar.

Bolinches denuncia que la fiscalia i la policia han intentat boicotar la investigació des d’un bon principi. ALBERT SALAMÉ

—Què espera aconseguir Irídia amb totes les querelles?

—Volem crear un procés de veritat perquè es reconegui què va passar. De fet, la negació de la brutalitat i la violència ha estat un dels impactes psicosocials que més ha afectat les víctimes. Un procés de veritat, de justícia i que es depurin responsabilitats. Volem que tota persona responsable per les càrregues hagi de respondre, sigui penalment o políticament. Quan dèiem tots els responsables no fem distincions. Volem reparació i depuració a tots els nivells. Des dels autors de les agressions, passant pels responsables dels equips, arribant al centre de comandament de l'operatiu i finalment fins a Pérez de los Cobos, com a màxim coordinador. Ho volem esclarir tot.

—Parleu de reparació, però quina mena de reparació es pot fer en el cas de Roger Español?

—Que l'estat reconegui la barbaritat que va cometre, que cooperi amb el procediment i doni resposta als centenars de víctimes. Això també implica la fiscalia. Aconseguir que el fet d'esclarir les responsabilitats de les càrregues no sigui una lluita, sinó una oportunitat perquè es faci realment justícia i no quedi ningú impune. I en el cas concret de Roger Español, citant-lo a ell mateix, evitar que torni a passar i, per tant, que es prohibeixin de manera definitiva les pilotes de goma. Volem aconseguir canvis estructurals i culturals perquè no torni a passar aquesta barbaritat.

—Com ara?

—Prohibint les pilotes de goma, com he dit, però també identificant correctament els agents i fent públics els protocols d'actuació. D'aquesta manera, garantirem que els agents siguin conscients dels seus límits i que no tinguin mai més l'aixopluc de la impunitat. També volem conscienciar la societat de la importància que té en un estat de dret que els seus funcionaris i cossos policials actuïn de manera correcta i respectant els drets humans. Per desgràcia, l'1-0 ens ha permès de posar sobre

El Centre Irídia ha aconseguit que el jutge citi com a investigats dos agents i Diego Pérez de los Cobos. ALBERT SALAMÉ

la taula amb tota la contundència les conseqüències que genera físicament i psicològicament la violència de la policia.

—Sou optimistes amb el procediment?

—Necessàriament hem de ser optimistes.

—Tenint en compte que la policia espanyola s'ha negat a col·laborar durant mesos...

—El jutge ara mateix és el màxim responsable de la instrucció i ha obligat la policia a identificar els agents. Ha costat, certament, però ho ha aconseguit. Ha citat dos policies i Diego Pérez de los Cobos. Només és un principi, però ofereix un missatge d'esperança a tots aquells que tenien certs recels o dubtes a l'hora de denunciar els fets. Val la pena denunciar una situació de vulneració de drets humans. Ara falta que la policia lliuri les comunicacions que hi va haver entre el centre operatiu i els comandaments sobre el terreny. Hem de saber el contingut de les converses i les ordres que es van donar. Tot el que surti d'allà

L'1-0 ens ha permès de posar sobre la taula amb tota la contundència les conseqüències que genera físicament i psicològicament la violència de la policia

dins pot ser molt bèstia. Clarament, l'actuació no va ser reglamentària i no pot quedar impune. Tenim esperança, sí. Però som conscients que en alguns casos no podrem identificar els agents i s'arxivaran.

—Heu parlat de depurar responsabilitats fins a l'últim graó de la jerarquia. Això vol dir que podem veure Pérez de los Cobos i Zoido al banc dels acusats?

—Si es lliuren les comunicacions, no descartem acusar Pérez de los Cobos i fins i tot Zoido. No ho descartem. Dependrà de quin sigui el contingut de les comunicacions. De moment, sabem del cert que els responsables són els autors directes i directors dels equips d'avalots que van actuar. Esperem que la policia deixi d'obstaculitzar la instrucció.

—Arreu del Principat hi ha diversos jutjats que investiguen les càrregues. Compartiu informació amb les defenses?

—Estem en contacte constant amb altres entitats, com Alerta Solidària, la comissió de defensa de l'ICAB o l'Ajuntament de Barcelona. També tenim contacte directe amb els advocats de Girona que han aconseguit que el jutjat número dos citi cinc agents de la Guàrdia Civil com a investigats. Amb la comissió d'advocats de Girona, que han fet molta feina. Hi col·laborem i compartim informació. Vull ressaltar que Irídia és un actor més en tot plegat, i que no hauríem pogut fer res sense la xarxa que s'ha creat.

—Abans heu estat crítica amb el paper de la fiscalia.

—El ministeri fiscal, segons la llei, en un procediment penal davant d'uns indicis delictius, ha de defensar l'interès general i no pas el del PP o el govern espanyol. Per tant, en un cas com el de les càrregues, hauria de demanar que s'esclarissin els fets i acusar, si ho consideressin oportú. Què passa? En aquesta causa, la fiscalia ha intentat obstruir i boicotar el procediment des de bon començament. En el primer escrit argumentava la sol·licitud d'arxivament en el fet que els ferits per les càrregues només eren el 0,037% dels

votants. Hem d'estar contents que hi hagi acusacions en totes les escoles perquè, si no, només hi hauria el ministeri fiscal. En un procediment penal, encara que el jutge consideri que hi ha indicis delictius, si no hi ha acusació, el cas s'arxiva, i aquesta és la voluntat de la fiscalia, que actua com a defensa de la policia.

—Hem esmentat Pérez de los Cobos diverses vegades. Voldria que em comenteu un parell de frases seves a instàncies judicials en relació amb l'1-O: 'El valor primordial era el compliment de la llei per sobre de la convivència ciutadana' i 'la policia va actuar com a resposta a accions directes de violència'.

—Les dues declaracions són molt preocupants perquè parlem de la persona que el Ministeri de l'Interior espanyol va designar per a coordinar tot l'operatiu policíac. Dit això, la primera pot denotar que Pérez de los Cobos no complia les instruccions del TSJC que detallava que s'havia de retirar el material electoral respectant sempre la convivència. Per tant, pot obrir la porta perquè sigui investigat per desobediència. Pel que fa a la segona, des del primer moment del procediment, la policia ha al·legat que els agents van actuar proporcionalment amb la violència que es van trobar. Però això ho hauran de demostrar. Per sort, hi ha molts vídeos de l'1-O on es veu molta brutalitat policíaca i gent oferint resistència pacífica.

—Són declaracions, com comentàveu abans, que tornen a negar els fets.

—Sí, demostren una vegada més el negacionisme que fa l'estat dels fets. A les desenes de persones que vam atendre després de l'1-O, una de les coses que més indignaven i no es comprenien era aquesta negació. Recorrent, fins i tot, a la manipulació informativa. Molta gent no s'esperava que un estat que suposadament vetllava pel seu benestar fos capaç d'agredir-los i no admetre els fets. Això té conseqüències físiques i psicològiques i condiona per sempre el concepte que tenen aquests ciutadans de l'estat de dret i la seva relació amb l'administració. ■

En aquesta causa, la fiscalia ha intentat obstruir i boicotar el procediment des de bon començament

Molta gent no s'esperava que un estat que suposadament vetllava pel seu benestar fos capaç d'agredir-los i no admetre els fets

El president Puigdemont, a Brussel·les. ACN

El recurs de Torrent a Estrasburg sobre Puigdemont: una via difícil i amb risc

Tribunal europeu Us expliquem les implicacions que pot tenir la presentació d'aquest recurs de mesures cautelars al TEDH

ROGER GRAELLS I JOSEP CASULLERAS

El president del parlament, Roger Torrent, ha anunciat que presentaria un recurs al Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) contra les mesures cautelars que el Tribunal Constitucional espanyol va imposar per a dificultar la investidura de Carles Puigdemont. És a dir, establint que havia de ser físicament a l'hemicicle i que

havia de demanar permís al jutge. El recurs al TEDH contra aquestes mesures és una via relativament ràpida perquè Estrasburg es pronuncii sobre una vulneració dels drets polítics de Carles Puigdemont, i podria acabar forçant el TC a retirar aquestes condicions. Seria un revés judicial (**un més**) al sistema judicial espanyol. Però és un recurs arriscat, perquè no hi ha jurisprudència sobre un cas com aquest, atès que el TEDH no ha pres mai mesures

El recurs al TEDH és una via relativament ràpida perquè Estrasburg es pronuncii

cautelars en casos de vulneració de drets polítics.

Què preveu el TEDH?

La demanda de mesures cautelars al TEDH té un caràcter molt restrictiu i està reservada per casos molt específics en què es pot ocasionar un dany irreparable. Les fonts jurídiques consultades per VilaWeb veuen molt difícil que aquest recurs pugui prosperar, però no impossible. El tribunal ha anat prenent mesures cautelars en casos

extremes, quan perilla el dret de la vida, en casos de tortures o per a impedir preventivament l'expulsió d'algu d'un país. Però hi ha hagut casos diferents d'aquests, no previstos, en què el TEDH ha pres mesures cautelars, com ara quan hi ha hagut indicis de vulneració del dret de l'habitatge.

Així ho explicava el president de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, David Bondia, professor de dret internacional públic de la UB, en **aquesta entrevista a VilaWeb**: 'Admeten pocs casos de mesures cautelars. Al principi, només en prenen en casos de perill de la vida i d'expulsió d'unes persones. Els tipus s'han ampliat perquè advocats atrevits han proposat casos diferents. En concret, a casa nostra, el TEDH

ha pres mesures cautelars per a aturar dos desnonaments, en els casos de la Rimaia i del bloc de Salt. Al Regne Unit, el TEDH va admetre mesures per a prohibir la destrucció d'uns òvuls fecundats.'

En què es basa el recurs que vol presentar Torrent?

És en això que es basa el recurs que vol presentar Torrent: en el fet que a Puigdemont li són vulnerats els drets polítics, i per això demana al TEDH que tuteli aquests drets i, en concret, el dret de participació política, el dret de sotmetre's a un debat d'investidura, en tant que és un diputat electe, i el dret de ser escollit president si té el suport d'una majoria parlamentària. És així com ho exposen fonts pròximes a la presidència del parlament, que admeten que

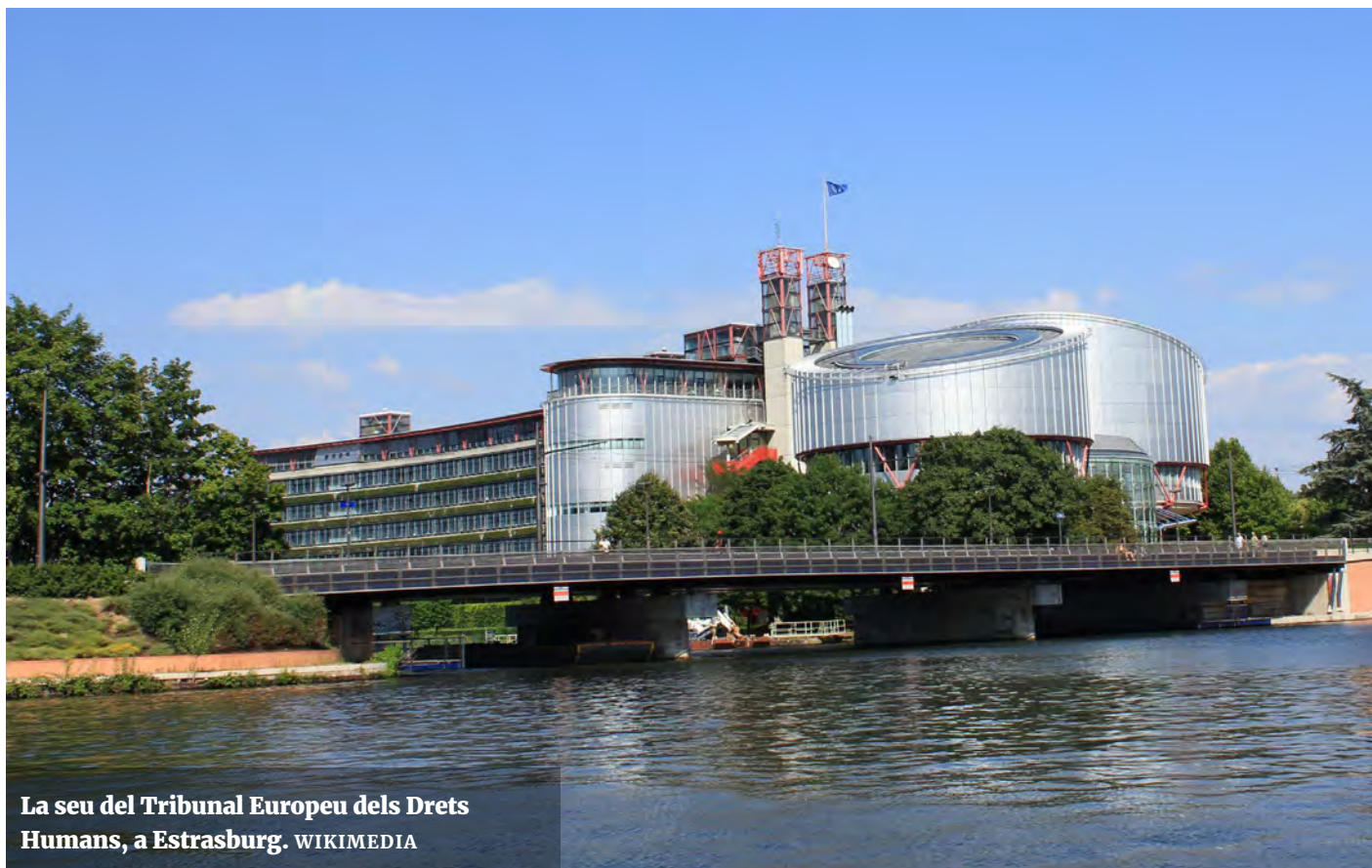
'S'hauria de deixar clar que no únicament s'han vulnerat els drets de Puigdemont, sinó que s'han alterat les regles del joc democràtic'

és una via complexa, 'però que cal explorar'. Tanmateix, la iniciativa no ha estat acordada amb Junts per Catalunya i els advocats de Puigdemont avui a migdia tampoc no en saben res. Ara Torrent demanarà si hi ha més diputats que vulguin presentar el recurs a Estrasburg. Ell ja ho pot fer a títol individual.

Com pot prosperar el recurs, doncs? 'S'hauria de deixar clar que no únicament s'han vulnerat els drets de Puigdemont, sinó que s'han alterat les regles del joc democràtic que afecta els quatre milions llargs de catalans que van anar a votar', explica Bondia. 'L'única via per a poder conscienciar el TEDH que ha de dictar mesures cautelars és posant en relleu la gravetat dels fets. En la qüestió de la investidura

El president del parlament, Roger Torrent, ha decidit de presentar un recurs al TEDH per a poder investir Puigdemont. ACN

La seu del Tribunal Europeu dels Drets Humans, a Estrasburg. WIKIMEDIA

no hi ha cap perill, però hi ha un volum de persones que veuen alterades les regles del joc.' I ho exemplifica així: 'Els qui van votar Junts per Catalunya sense saber que es posarien aquestes condicions a la investidura haurien votat Puigdemont? No ho sabem. El govern espanyol va animar Puigdemont a presentar-se i en cap moment no li van dir que necessitaria permís judicial. Per tant, és una causa sobrevinguda que crea el Constitucional el 27 de gener.'

Els passos a seguir

Hem vist que el risc que no prosperi la demanda és alt. D'entrada, cal justificar molt bé la presentació del recurs, i explicar que s'han exhaurit els recursos interns. En aquest sentit, Torrent pot

esperar a presentar el recurs que el TC es pronunciï sobre les al·legacions que avui mateix ha presentat el parlament contra els impediments a la investidura de Puigdemont.

Un cop presentada la demanda, en cas que el TEDH l'acceptés a tràmit, l'aplicació de mesures cautelars seria gairebé immediata: trigaria entre vint-i-quatre hores i quaranta-vuit a aplicar-les, és a dir, a obligar a retirar les mesures que el Constitucional ha imposat contra la investidura de Puigdemont. Seria una mesura preventiva abans de pronunciar-se sobre el fons de la demanda, la resolució de la qual trigaria com a mínim uns quants mesos a arribar. Però ja s'haurien aplicat mesures preventives per la vulneració dels drets de Puigdemont.

En cap cas una denegació del recurs afectaria procediments judicials posteriors que poguessin presentar tots els qui denunciïn la justícia espanyola

I si no accepten la demanda? Els riscos

Si no acceptés la demanda, el TEDH preguntaria al demandant (Roger Torrent) si vol presentar igualment la denúncia per la via ordinària, i en aquest cas la resolució judicial també trigaria molt més a arribar.

En cap cas una denegació del recurs afectaria procediments judicials posteriors que poguessin presentar tots els qui denunciïn la justícia espanyola per haver rebut un judici injust en la causa general que hi ha oberta

contra l'independentisme i per la qual aquesta setmana **tornen a declarar diversos dirigents.** Serien procediments que anirien a parar a Estrasburg però que serien tractats de manera totalment independent.

Però hi ha un altre factor de risc, de naturalesa més aviat política. És l'impacte que pot tenir la denegació d'un recurs com aquest, quan es van posant de manifest tot un seguit de vulneracions de drets en el context de la repressió de l'estat espanyol contra l'independentisme. ■

JOAN BALDOVÍ

‘Em fa por que el futur siga carabassa i blau’

Entrevista al portaveu de Compromís al congrés espanyol

NÚRIA CADENES

Tres vegades han interromput l'entrevista. Breument. Persones que passen. Per saludar, només: 'Eres tu, veritat?' Un somriure. 'Hola, sí.' Coses que succeeixen quan quedes amb Joan Baldoví en una cafeteria. I això que tothom és breu i respectuós quan s'adona que la cosa va de feina. I això també que no som a la seva Ribera, sinó a l'Horta, al cinturó de València. Però l'actual portaveu de Compromís al congrés espanyol és un home molt conegut. I popular. Ara, si de cas, una mica més: s'acaba de publicar la biografia *Joan Baldoví, en clau valenciana* (Perifèric), escrita per Salvador Vendrell, i prenem el llibre com a excusa per a aquesta hora llarga d'entrevista davant dos suc (és clar) de taronja.

—Aquest llibre s'autodefineix com una biografia política i comença des de la infantesa...

—Sí. L'autor és amic meu. I cunyat: cada un ens hem casat amb una germana, ell amb la tercera i jo amb la quarta. Som en l'institut des dels nou anys. De fet, jo entre en la política, al PSAN, de la mà d'ell. Ell em capta i m'encarrega de portar les joventuts del PSAN a Sueca. Per tant, compartim moltíssimes complicitats, personals i polítiques. I va pensar de fer una biografia: com arriba una persona

de poble a prendre posicions pel valencianisme? Amb totes les passes.

—A la introducció, Salvador Vendrell comenta que us hi veurem transitar 'des de la radicalitat de la clandestinitat al pragmatisme'.

—Bé, de ben jove m'adone que des de determinades posicions en el meu poble no avançàvem. És un procés personal. Veus que t'has d'acostar a la gent, que has de ser com la gent, si realment vols influir i canviar alguna cosa en el teu poble, que pots caminar vint passes, trenta davant de la gent, perquè hem d'estirar perquè hi haja progrés, un polític no s'ha de limitar a acontentar allò que ja hi ha, però no mil. I fundem una falla, un grup de danses, un grup excursionista... perquè la gent veja que els nacionalistes no tenim cua ni banyes. I això s'ha anat aconseguint. Et pose un exemple del pragmatisme?

—Endavant.

—Quan entre de regidor de Cultura a Sueca, podem obrir la

Un bon polític hauria de passar per l'ajuntament, que és on veus la cara de la gent i on et tocarà dir que no a alguna persona que coneixes

Sempre he dit que l'única manera de resoldre problemes és dialogant. I també que el dret de decidir de qualsevol poble és sagrat

Casa Fuster i fer que, des de fa vora vint anys, cada mes hi passe un escriptor valencià, o que tota la programació de teatre siga en valencià. Fins que no hi hagué un regidor de Cultura nacionalista no va poder ser. I ara això es veu amb total normalitat. Per a mi és més important què puc fer que no què pense. I de vegades cal matisar, cal agafar camins alternatius per intentar arribar allà on tu creus que vols arribar.

—En aquest cas vàreu ser regidor per un pacte que...

—...que va alçar molta polseguera. Vaig fer un pacte amb una escissió del Partit Comunista, jo anava de dos, el PP li va oferir l'alcaldia, i la va acceptar. I vam fer un pacte. No me'n penedisc. Potser amb aquest PP no ho hauríem fet. Però hi ha coses que, per pragmatisme, vam poder fer: la Casa Fuster, el nou institut... Bé, hi haurà encerts i ombres. Després ja no hem tornat a pactar mai més amb el PP.

—I vàreu ser batlle.

—Amb el PSOE i amb Esquerra Unida, posteriorment Iniciativa. Allò havia permès que ens conegueren, i també tenir un aprenentatge a l'ajuntament. Sempre dic que un bon polític cal que passe per l'ajuntament, que és on veus la cara de la gent i on et tocarà dir que no a alguna persona que coneixes. I aquesta pot ser de les coses més dures que hi ha en política.

—I cal tenir un ofici?

—Jo vaig ser un mal estudiant perquè m'apassionava la política. No anava a classe, i sí a totes les assemblees... Afortunadament, després vaig fer uns altres estudis, mentre treballava, i això que tinc. I quan veig els xicons joves, sempre els done el mateix consell: primer acaba els estudis, busca't la vida laboral, no siga que et trobes que a trenta-cinc anys no tens res més i hages de matar per a poder continuar en política i guanyar-te la vida. He vist casos dramàtics. És bo tenir una activitat laboral. Perquè et dona perspectiva i, sobretot, independència. Jo sempre he dit el que pense perquè sé que

si s'acaba la política, me'n vaig al pati amb els xiquets, a fer educació física, que és una cosa que m'apassiona també.

—Expliqueu que, de menut, dormíeu en una cambra sense finestres, i descriuiu una infantesa molt feliç.

—Sí. Molt feliç. Imagina't una casa gran, carro, haca, gallines, conills; el carrer sense cotxes, jugant amb total llibertat. En una família que m'ha volgut molt. Amb un avi molt consentidor. No sabia parlar castellà. I em contava rondalles, contes preciosos que després he vist escrits per Enric Valor i que ell mantenia vius. I a la vora de la llar, mentre ens feia cigarrets de paper, ens els contava a mi i als meus amics. O imagina la mar, la llibertat absoluta, vacances: al matí nedar, a la vesprada, descalços, amb el camalet i sense camisa, fer cabanyes i jugar a indis.

—Que éreu els apatxes.

—Sistemàticament. O simptomàticament. Fins i tot en l'adolescència, quan encara no s'havia urbanitzat tot el terme, els arenals, les xicones, tot això ho recorde molt feliç. Bé, l'escola ja se sabia que era en castellà. Hi havia un professor que ens feia Formación del Espíritu Nacional sabent que era ja una cosa que s'acabava. I ha mantingut amistat, justament amb els més rojos de la classe. El dia que vaig ser alcalde, em va telefonar una hora abans del ple: 'Et desitge tota la sort del món, i m'agradaria que la vara que et donaran, no la portares com una vara de manar sinó com una vareta d'orquestra.' En fi, el primer tro que m'emporte de la realitat és quan me'n vaig a Alcalá de Henares.

—Intern, a estudiar.

—Sí. I allà vaig conèixer eixe menyspreu a allò que parlaves. És una cosa que hem viscut tots els qui hem fet la mili. I jo ja m'ho trobe allà. I ens ajuntàvem, instintivament, amb els que dèiem bon dia. A alguns, allà, els molestava que parlaves una llengua diferent fins i tot en l'àmbit privat.

Hi ha partides que, si les perds, probablement, a més, faràs recular moltes partides en uns altres llocs de l'estat. I ara parle de Catalunya

S'acaba de publicar la biografia 'Joan Baldoví, en clau valenciana' (Perifèric), escrita per Salvador Vendrell. NC

—Ara m'heu fet pensar en això que ha fet Consum, de reduir l'etiquetatge al castellà: és aquesta sensació que la teva llengua, simplement pel fet d'existir, molesta...

—A alguna gent. Ho he dit i ho dic: potser fa falta una miqueta d'educació en la resta de l'estat perquè puguin saber que nosaltres no parlem valencià per ofendre ningú. Però sí que és de veres que passa. En això de Consum jo sóc més partidari de demanar-ho d'una manera amable que no de fer campanyes en contra, justament contra els únics que tenen els rètols en valencià. De fet, he signat, des del respecte a les decisions empresarials, perquè reconsideren eixa decisió. Sóc partidari de fer-los reflexionar i dir-los que els valencianoparlants també som un mercat important. Entenc que un ha de mesurar les forces que té i jugar només aquelles partides que pot guanyar. Perquè hi ha partides que si les perds, probablement, a més, faràs recular moltes partides en altres llocs de l'estat. I ara parle de Catalunya.

—Quina influència té sobre el País Valencià la repressió que exerceix l'estat espanyol al Principat?

—La influència ha estat clara. Crec que hi ha un procés de reespanyolització de l'estat. Coses que no havien aconseguit en altres temps, ara és com si tingueren terreny adobat perquè, si hi ha una majoria PP-Ciudadanos, ho puguin fer. Tinc por que tot aquell procés en una societat conscienciada i forta, no afecte societats com la nostra. I que no fem passes enre-re. I em referesc a l'escola, per exemple. No crec que hi haja una nova 'batalla de València', però sí una reacció contra postures absolutament raonables i que ja estaven assumides. Em fa por que el futur no siga carabassa i blau.

—I com s'evita?

—Sempre que m'han posat una carxofa al davant, ací o a Madrid, he dit que l'única manera de resoldre problemes és dialogant. I també he dit que el dret de decidir de qualsevol poble és sagrat. Jo no sé si s'arregla. Però sí que faria, de veritat, un govern. És absolutament necessari que Catalunya recupere la normalitat, en el sentit que recuperen les institucions aquells que han guanyat les eleccions. I després ja es veurà. Tant de bo jo en sabera el camí. Ara, per exemple, s'obrirà el procés de matriculació a les

escoles. No vull ni pensar que la conselleria d'educació d'allà estiga a les mans del PP. I que puguin causar embolic on no n'hi ha. Per interessos, per eixa competició entre PP i Ciudadanos de veure qui té posicions més dures respecte de la diversitat cultural de l'estat espanyol.

—Us ha sortit un llibre ben suecà.

—Sí, molt. I l'altre escenari és Madrid. Entenc que el llibre té raó de ser per la meua condició de diputat allà. I per això una part important la hi havia de posar. Ara, però, si haguera de modificar algun capítol, seria el dels borbons: no seria tan amable amb el segon borbó. O fins i tot directament l'eliminaria. Potser faria el que he fet amb alguna gent, que m'he estimat més no malparlar-ne i per això no hi apareixen. Volia que fóra un llibre amable. Crec que es guanyen més cors amb l'amabilitat. A mi em funciona. Ja sé que a vegades algú t'ho retrau, però crec que així sóc més útil al meu projecte i al meu país. Bé, és l'eterna discussió.

—Expliqueu que les vostres escenificacions en les intervencions al congrés espanyol no són estirabots sinó una aposta conscient.

—I tan conscient! Un grup mixt amb divuit persones, vuit partits, en un congrés amb majoria absoluta del PP, essent un partit que ningú coneix: calia buscar-se un lloc. I vaig pensar que fent alguna performance podia ser útil. Sobretot si no traspassava la barrera del ridícul. Per tant, ho seleccionava. Alguna cosa potser hi va sobrar. En tot cas, la qüestió era que sempre hi haguera darrere un missatge també potent, una reivindicació, fóra l'infrafinançament quan trac el pa, fora el maltractament de la Coca-Cola quan esclafe la llauna, fóra el problema de la PAH quan faig l'strip-tease, fóra la manca d'inversions al País Valencià quan trac els bitllets. Alguns periodistes madrilenys em preguntaven: 'I vostè creu que això...?' I els responia: 'I vostè creu que em faria aquesta pregunta si no ho haguera fet? Ni aquesta ni cap altra. Ni em coneixeria.' Al cap de dos anys, els periodistes parlamentaris em donaren el premi Azote del Gobierno. La qual cosa volia dir que l'estratègia havia funcionat.

—Ara no ho feu.

—Avui ja no necessite fer cap cosa perquè la gent ja em coneix, ja sap què és Compromís. Quan vaig entrar, qüestions com el maltractament en els pressupostos o l'infrafinançament es difuminaven. Ara han transpirat fora i han arribat a moltíssima gent. Alguns dels temes que els valencianistes anem explicant durant molts i molts anys ara són presents en la societat. I no és debades que la societat valenciana pense que Compromís és, ara com ara, qui millor defensa els interessos valencians. I fins fa uns anys pensaven, de manera aclaparadora, que era el PP. És que jo vaig fer campanya pel finançament en les eleccions del 1991, i em miraven com un marcià! Per tant, alguna cosa hem fet bé.

—Parleu de xantatge per part del govern espanyol en la qüestió recurrent de la possible reforma del sistema de finançament. Quines possibilitats hi ha de fer-se valer?

—Això es canvia mantenint eixa aposta per tenir la societat valenciana crítica

L'actual portaveu de Compromís al congrés espanyol és un home molt conegut. I popular. NC

respecte del PP. Ens diuen que no pactem. Mira, pactar en canvi d'una carretera, ho podria entendre. Però no pactaré res en canvi del finançament. Que és el que pertoca. I que, mira, jo no t'aprove els pressupostos en canvi d'un finançament que ja veurem, perquè la paraula del PP és la que és i incompleix de manera sistemàtica els seus acords. La qüestió és que pense que som en el bon camí de continuar despertant la societat valenciana i de fer que siga molt més crítica respecte del maltractament que rebem. Ben mirat, probablement fem molt més valencianisme així que d'una altra manera. D'una banda, eixe és un camí que hem de fer.

—I d'una altra?

—En unes altres circumstàncies, i si algun altre partit ho hagués volgut, probablement ara tindríem un ministre valencià i no...

—Aquell pacte del Prado que vàreu proposar per fer sortir el PP del govern de l'estat espanyol?

—Exacte: si alguns hagueren estat més atrevits, o ho foren, probablement les coses ens haurien anat molt millor.

—Quan dieu alguns voleu dir...

—El PSOE. Directament. En fi. Ja veurem què els depara el futur, però de moment no han recuperat ni una sola posició respecte del que tenien en aquell moment. I les expectatives que tenen tampoc no són per a fer salts d'alegria. Per tant, jo crec que alguns s'ho haurien de fer mirar.

—Us van donar cap motiu per justificar la negativa?

—Jo sempre notava una por cervical, a pactar amb Podem. Bé, i amb ERC i Convergència. Amb nosaltres, no. Nosaltres ja teníem el pacte pràcticament tancat, tret d'alguns serrells (entre els quals la quitança del deute, eixos 40.000 milions que són una hipoteca que els valencians no podem pagar en tota la punyetera vida). I també tenien el pacte tancat amb Esquerra Unida, abans que fóra Units-Podem. Però no van ser valents. Vam aconseguir que segueren, i això és un cert mèrit, però al segon dia de negociacions ja ens van venir amb aquell pacte solemne amb Ciudadanos, que a alguns els ha anat bé i a uns altres... els ha anat com els ha anat. Dis-me càndid,

però jo, sincerament, en algun moment vaig pensar que podríem tenir la possibilitat d'un ministre valencianista.

—Sabeu que n'hi haurà que pensaran 'Baldo volia ser ministre a Madrid'.

—No, no: ho dic amb el cor a la mà: jo, que en algun moment vaig somiar de ser alcalde del meu poble, quan ho vaig ser vaig cobrir la meua quota de vanitat política. Tota la vida he estat en posicions del valencianisme i, la veritat, no em sentia amb ganes de ser ministre. Crec que hi ha gent molt més preparada que jo, ací, al País Valencià. I crec que jo hauria pogut ser més útil fent això que faig, de portaveu de Compromís. Mai, ho jure per ma mare, que és la persona que més he volgut en la vida, mai en la vida ni he proposat de ser-ho ni ho faré.

—I de la 'repatriació', què hi ha? Tornareu?

—Ja que em feu la pregunta, i estarà bé que algú ho llisca, jo estic molt a gust a Madrid. La visibilitat que donem a Compromís està bé. Com ho està que haja estat el polític més ben valorat en les enquestes del CIS, i que ara siga el segon. Per tant, jo diria, i dic: pensem on puc ser més útil al país i al valencianisme. I, a partir d'ací, decidim quines són les persones que van a cada institució. Jo no tinc cap vel·leïtat de voler ser res. Vull ser útil.

—Les eleccions autonòmiques són el 2019. Ja podem dir que han començat els preparatius electorals. Què s'ha de fer per a revalidar?

—Tinc molt present una cosa que em va dir Tardà, que és una persona amb molt de trellat, després de les eleccions, quan encara no havíem format el govern del Botànic: no sigueu tres governs, sigueu un govern.

—Parlava per experiència.

—Evidentment. Crec que hem de seguir el camí que hem fet. És clar que hi haurà discrepàncies, però hem de mantenir eixe camí de govern tranquil, lleial, que es preocupa pels interessos de les persones. En política, la lleialtat és un valor

que la gent sap apreciar. I demostrar que amb els mateixos diners que el PP, som capaços de governar més i fer més coses per a la gent. I, sobretot, que no robem. I hem de saber explicar-ho, també. Perquè potser fins ara tot això potser no transcedeix prou. Fem coses raonablement bé, tenint en compte l'infrafinançament, les males passades que ens gasta Montoro manejant els diners del FLA a la seua conveniència política. Per tant, moderació en el sentit que no hi haja embolics. Pensar que el fet important no és qui serà el president o la presidenta sinó que aquest país pugui continuar tenint una majoria de progrés i que el PP estiga quatre anys més, o vuit, en l'oposició. Ara, jo, evidentment, vull que el pròxim president de la Generalitat tinga nom de dona. I que siga de Compromís.

—Home, no és un enigma gaire complicat de resoldre: i que es digui...

—I que es diga Mónica [riu]. No ho oculte. És clar. M'agradaria, i deixaré la pell perquè Mónica Oltra siga la meua presidenta. Ara, dit això, per damunt de qualsevol nom és important que siguem capaços de sumar les tres potes del Botànic. Si alguna de les tres potes falla molt, hi haurà la possibilitat que PP i Ciudadanos tinguen més diputats. Per tant, m'alegre que en les últimes enquestes Podem haja estroncat la sagnia de vots que tenia. És important que pugui remuntar: traure un resultat magnífic per part de Compromís no és prou si no som capaços de sumar en els ajuntaments i en la Generalitat. Per això deia, també, que la lleialtat és clau: els votants agraïxen que aquells que formen part d'un mateix equip no ens ataquem. Podem manifestar diferències en alguns aspectes, i és positiu, però el respecte és fonamental. Ens hem d'ajudar perquè uns, els qui som dins, siguem respectuosos amb la tercera pota que és fora, i atenguem part de les seues demandes; i Podem, ha d'entendre que els temps i les possibilitats són més lentes que no volem.

—Parlant de temps: la televisió triga.

—Massa. Vaig pel carrer i la gent m'ho

Pensem on puc ser més útil al país i al projecte del valencianisme

Jo, evidentment, vull que el pròxim president de la Generalitat tinga nom de dona. I que es diga Mónica

pregunta: i la tele? L'altre dia Empar Marco em va dir que abans de l'estiu funcionarà. Esperem que siga així. Perquè és clau. Per a tots. Ara pense en el debat sobre el finançament, per exemple: és important que la gent pugui veure eixos debats en una televisió que siga de tots.

—En la restitució d'una situació anò-mala que s'arrossega dels anys del PP, quan tornarà TV3?

—Tornarà. Primer, però, perquè hi pugui haver reciprocitat, s'ha de posar plenament en funcionament la televisió valenciana.

—Més futuribles: les coalicions electorals?

—Jo sempre dic que, quan toque, regarem. Ara, per a no defugir la pregunta: estic segur que en les autonòmiques, i en moltes locals, Compromís i Podem sumem més separats que junts. I crec que si Esquerra Unida va amb Podem, podran entrar eixos cent mil ciutadans que es van quedar fora de les Corts en el passat, i podrem sumar. Jo vaig ser un ferm partidari de concórrer amb Podem a les espanyoles, que conste. Però en les valencianes crec que sumarem més separats. Ja ho dic: respecte i lleialtat. ■

HARITZ ARANBURU

‘Quan l’havien de detenir per portar-lo a la presó, el meu pare es va suïcidar a la masia familiar’

El fill d'Eugenio Aranburu 'Txo' reflexiona en aquesta entrevista sobre la decisió del seu pare, les conseqüències que va tenir, la vida en el conflicte basc i la reconciliació

CEDIDA

PERE CARDÚS

‘**C**al continuar la lluita al carrer perquè l'estat no avanci en la via repressiva. Coratge, a lluitar i fins aviat.’ Aquestes paraules ressonaven el 10 de febrer de fa vint-i-un anys, a la tarda, al petit poble de Mallabia i a tot el País Basc. Les havia dites Eugenio Aranburu ‘Txo’ en una entrevista a la revista local, dies abans de la data marcada per a entrar a la presó. Aquella tarda l’havien d’anar a detenir per a tancar-lo uns quants anys com a membre de la mesa nacional

d’Herri Batasuna. Unes hores abans, la seva neboda el trobava penjat, ja mort, amb una soga al coll, a la masia familiar. Eugenio Aranburu era un sindicalista i havia estat condemnat per l’Audiència espanyola i el Tribunal Suprem espanyol, juntament amb una vintena de membres de la direcció abertzale, a set anys de presó per la difusió d’un vídeo en campanya electoral on s’exposava la proposta de pau ‘Alternativa Democràtica’, una iniciativa d’ETA. ‘Txo’ era una persona ‘vital, terriblement vital’, segons pa-

raules de la seva companya. Però no va acceptar una condemna que considerava injusta. La seva decisió va colpir el país, l’esquerra abertzale i, sobretot, les vides de la seva família, entre els quals hi havia el seu fill Haritz, de cinc anys.

Aquella tarda freda de dilluns de fa vint-i-un anys, quan l’Ertzainza i el metge forense ja se n’havien anat de la masia dels Aranburu, companys de la mesa nacional i familiars van treure el cos de ‘Txo’ cobert amb una bandera basca i, abans de ficar-lo al cotxe fúnebre, van

Recordo perfectament el moment que la meva mare va tocar el timbre i jo pensava que el meu pare pujaria amb ella

cantar l'«Eusko Gudariak» i van cridar visques a Euskadi. Avui recordem aquells fets i tot allò que va venir després amb Haritz, aquell fill de cinc anys que ara en té vint-i-sis i que ha decidit d'explicar el seu cas a les xarxes per a demanar un esforç per a la reconciliació. La seva veu i les seves reflexions fan tremolar el cor i rebreguen l'estómac, amb una veu esqueixada, però serena i reconfortant.

—Què va passar fa vint-i-un anys?

—El meu pare era un dels membres de la mesa nacional d'Herri Batasuna. Van publicar un vídeo anomenat 'Alternativa Democràtica'. Hi sortien uns militants

d'ETA que explicaven un possible procés de pau. El jutge Baltasar Garzón ho va considerar delictiu i va decidir d'empressonar la mesa nacional. Quan el van anar a detenir, perquè la data de l'entrada a la presó era el 10 de febrer, es va suïcidar a la masia de la família.

—Qui era el teu pare?

—Havia estat tota la vida del sector metal·lúrgic i delegat sindical nacional de LAB. Li van proposar d'entrar a la mesa nacional d'Herri Batasuna i hi va entrar.

—Va ser difícil d'arribar a entendre per què havia pres aquesta decisió? Ho has arribat a entendre?

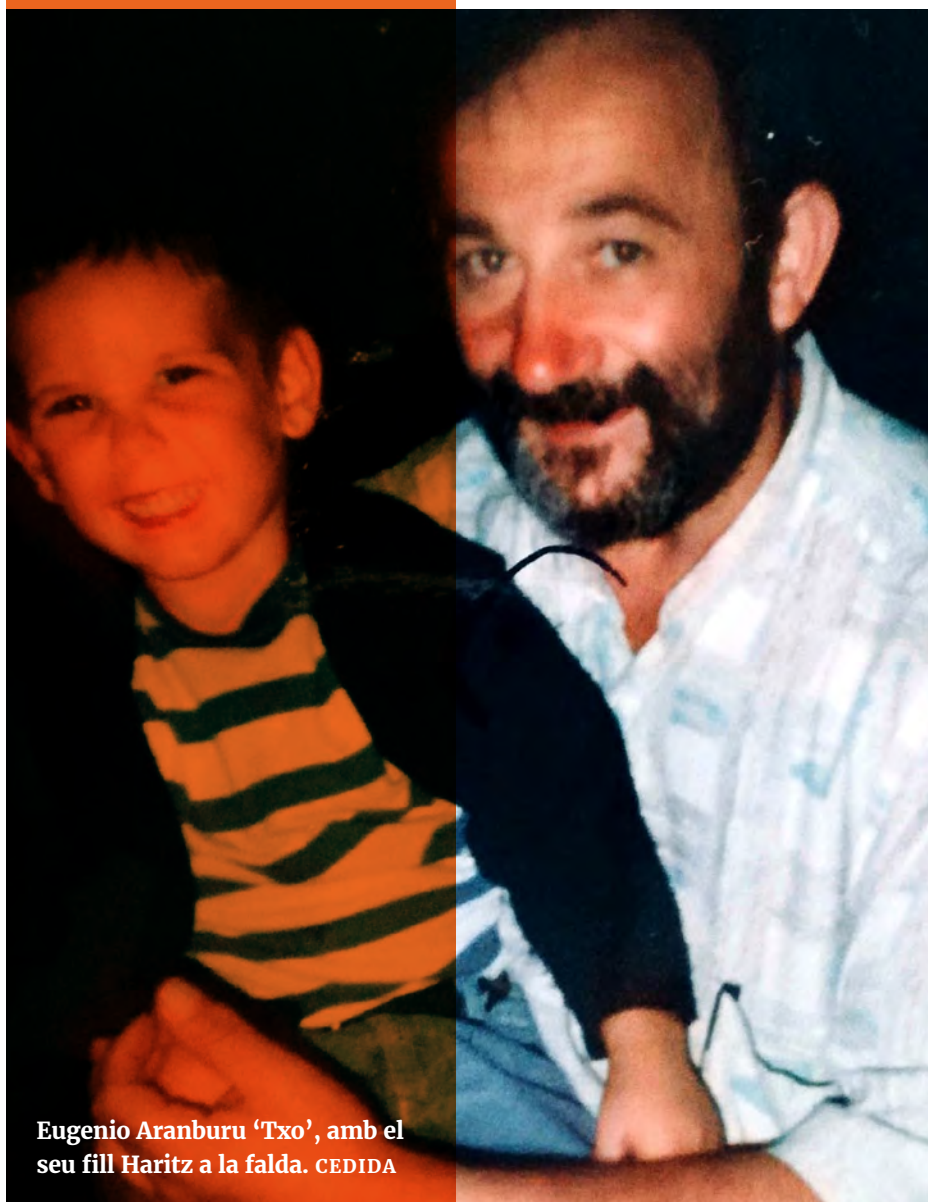
—Bé, a mi no em costa d'entendre—ho. Em poso en el seu lloc i entenc la pressió que devia sentir. Saber que ets innocent i que no has fet res malament i haver de complir una pena alta de presó... Suposo que això no és fàcil d'acceptar per ningú. Pel meu pare no va ser fàcil i va reaccionar de la manera que ell va decidir amb tota llibertat.

—Dius que sempre respectaràs aquesta decisió...

—Sempre. I tant. Sempre. Jo i tota la família respectem la seva decisió. És clar. És la seva decisió i tenia tota la llibertat de fer allò que cregués oportú. Ho va decidir i jo ho respectaré sempre. Sempre, sempre... No ho he qüestionat mai i no ho faré ara.

—Tenies cinc anys quan va passar. Recordes la situació i com va passar?

—Tan sols recordo una anècdota. Era molt petit. I em van dir que el meu *aita* havia tingut un accident. Tinc records borrosos d'aquella època. La meva tia va venir a cercar-me a l'escola i vaig anar a casa dels avis a dormir. Recordo perfectament el moment que la meva mare va tocar el timbre i jo pensava que el meu pare pujaria amb ella. No sabia que era mort. Quan la meva mare em va dir que el pare s'havia mort, jo li vaig preguntar qui em compraria els Playmobil? Això no ho oblidaré mai. Va ser una frase molt innocent d'un nen de cinc anys

Eugenio Aranburu «Txo», amb el seu fill Haritz a la falda. CEDIDA

que, quan es mor el seu pare, pensa en els Playmobil que li faltaran. És curiós. La meva mare se'n recorda i jo, també.

—Van venir uns anys durs per a la família, però també en relació amb la societat. Com vas viure-ho? Vau tenir suport del vostre entorn?

—Jo crec que a Euskal Herria, si dividim en dos bàndols les víctimes del conflicte, la nostra part sempre hem tingut un suport molt gran de la societat. En canvi, l'altre bàndol segurament no ha tingut aquest suport social, però ha tingut un suport mediàtic que nosaltres no hem tingut mai. Jo i moltes de les víctimes de la repressió, amb gent torturada, morts, exiliats... aquest reconeixement mediàtic no l'hem tingut mai. Sempre hem tingut el reconeixement del poble. Sempre.

—Expliques que el suïcidi del teu pare et va fer molt sensible...

—Molt, molt. Ploro molt. Amb facilitat. La meva mare també. Hem plorat molt sempre. Allò va forjar en mi una gran sensibilitat per tot. Pot semblar una ximpleria, però quan era petit sempre donava diners a la gent que demanava. He tingut aquesta empatia. Tot allò que jo considerava que era tractat injustament o en les situacions que m'han xocat. I això crec que és pel fet d'haver perdut el pare d'aquella manera. També l'exemple de la meva mare, com ha encarat aquesta situació.

—Al País Basc hi ha hagut molta fractura social per un conflicte violent molt dur. I molt sofriment. Com es resisteix aquest sofriment social?

—Ha estat molt dur. Al final, diria que s'anava retroalimentant. Una mena d'espiral de la violència i del sofriment molt difícil de trencar. Hi ha hagut molt dolor. Els atemptats d'ETA, les detencions, les tortures, les presons, les amenaces, els regidors del PSOE i del PP a qui el poble retirava la paraula... Hi ha hagut moltes situacions que no haurien d'haver passat mai, però que eren el pa de cada dia. Ara som a temps, si més no, de fer que el sofriment sigui reconegut

La portada del diari Egin, l'endemà de la mort d'Eugenio Aranburu. EGIN

i reparat. Aquest ha de ser l'objectiu de tot plegat.

—No demanes de ser reconegut, ni tu ni la teva família, com a víctimes... Què demanes?

—Sé que pot ser un enfocament egoista perquè jo no ho necessito. No necessito que ningú em digui que sóc víctima per a poder continuar avançant. Jo sé que sóc una víctima més de tot això, com ho és la meva mare i bona part de la família.

No necessito aquest reconeixement per a sortir-me'n. Això no vol dir que, quan hagi passat un temps, no hi hagi d'haver un reconeixement de l'estat espanyol del sofriment que també ha causat. Encara que jo no ho necessiti, sí que entenc que de manera general hi ha d'haver aquest reconeixement de l'estat.

—Sents empatia per totes les víctimes del conflicte sense excepció? Parles de la gent que mirava sota el cotxe cada dia...

—Molta. Però no tan sols amb la gent que mirava sota el cotxe. També aquells que tenien un pare que era ertzaina i que no ha tingut cap suport ni empatia de part nostra. Jo també he estat jove i m'ha costat molt temps d'arribar a aquesta conclusió i tenir aquesta perspectiva. Estic convençut que amb les meves paraules o amb l'omissió he pogut causar dolor. Al cap i a la fi, jo també sóc part d'aquest sofriment. I no és fàcil de tragar. No és gens fàcil de tragar aquesta responsabilitat.

—Quan aquests dies n'has parlat a Twitter, has rebut moltes mostres de solidaritat, oi?

—Sí... ha estat increïble. No m'ho esperava pas. Ho vaig fer sense calcular l'abast que podia tenir. No he fet mai públic aquest pensament que tinc ara. Però divendres estava molt sensible perquè a l'avi, el pare de la meua mare, havia tingut un ictus i passava un mal moment i em sentia molt afectat. Com que no tenia manera de desfogar-me, vaig fer uns piulets parlant de tot això i no m'esperava la reacció que hi va haver. La solidaritat del poble català, del poble gallec, de Madrid, de Portugal... Ha estat increïble. Molt gratificant.

—He llegit el missatge de la filla d'un home que havia de mirar cada dia sota del cotxe i que finalment va decidir d'anar-se'n. Et diu que ha crescut sense ressentiment i estimant molt la vostra terra...

—Uf... Espectacular. Enorme. Quan ho vaig llegir, em vaig emocionar moltíssim. Sé que no és fàcil de parlar d'aquestes coses. No és fàcil. I que, havent sofert d'aquesta manera, sigui capaç d'estimar d'aquesta manera i d'empatitzar amb les altres víctimes... Algú que ha hagut d'anar-se'n d'aquesta terra per poder viure en pau, que sigui capaç de fer aquesta reflexió i expressar-se amb aquesta claredat, em va impactar molt.

—Hi has parlat més amb ella?

—Sí. Vam tenir una conversa privada. Va ser una conversa que no oblidaré mai. Mai.

—El procés de reconciliació evolucionarà bé o encara hi ha moltes resistències?

—Em sembla que s'ha sofert tant que es vol girar full massa de pressa. Tinc aquesta impressió. Es vol girar full massa de pressa. Com si pel fet que cadascú ha sofert la seva part hi hagués una voluntat de tirar endavant enterrant els fets. I això és impossible. L'exemple més clar és com es va fer la transició espanyola. Es va voler girar full amb morts a les cunetes, amb víctimes sense reparar... i quaranta anys després ja som moltíssims que qüestionem aquella transició. Em sembla que amb ETA i la violència d'estat no pot passar això mateix. No podem girar full i fer veure que no ha passat res. No podem mirar d'avançar sense mirar-nos als ulls entre víctimes. Ens hem de reconèixer com a víctimes i hem de poder continuar avançant sense oblidar tot això que ha passat. Hem de poder fer un país reconciliat en què ens puguem mirar els ulls quan parlem de política. I que ningú no se senti ofès per l'opinió de l'altre. Aquest ha de ser l'objectiu de tots. Vaja, em sembla.

—El camí no és tant els grans actes de reconeixement com parlar més?

—Sí, i expressar-nos amb més llibertat sobre tot aquest dolor. Recordo que fa sis anys o set a casa es parlava molt de política, però això es va perdent. No se'n parla tant. És com si s'hagués passat una fase molt dolorosa per a nosaltres i per a tothom i ara es volgués deixar de banda. Tinc aquesta impressió i em fa mal tenir-la.

—En quin lloc vols que quedi el teu pare en la memòria de la societat?

—El lloc d'un home que va lluitar tant com va poder per un món més just. I que de manera molt injusta va trobar-se en aquella situació i va prendre el camí que va voler. Al costat de molta més gent que ha sofert. I no tan sols al costat de gent que s'ha mort, sinó d'aquells que han sofert per la por d'un atemptat o dels que han tingut por de ser detinguts i torturats per la seva militància política. No vull equiparar totes les coses. Totes

No necessito que ningú em digui que sóc víctima per a poder continuar avançant

Hem de poder fer un país reconciliat en què ens puguem mirar els ulls quan parlem de política

tenen el seu grau. Hi ha mil maneres de sofrir. I també hi ha mil formes de reconeixement.

—Tot això és molt dur. T'agraeixo molt que parlis amb aquesta obertura i ens deixis entrar en una realitat íntima d'aquest conflicte. Sovint hi entrem per mitjà del relat oficial, del relat polític o des de l'estadística. És molt colpidor, però molt enriquidor haver-ho pogut fer també d'aquesta manera.

—L'objectiu ha de ser aquest. Que puguem parlar amb tranquil·litat i sense por. No en podem parlar sense dolor. El dolor hi és i hi serà. Però hem d'eliminar el ressentiment i l'odi. Que la gent que hagi de viure en aquest país hi pugui viure amb empatia i solidaritat, i que tothom s'expressi tal com és. Hem de poder construir alguna cosa millor que això que hem viscut nosaltres. Tant de bo. Tant de bo. ■■

Com una novel·la de ficció: el relat amb què la Guàrdia Civil justifica la repressió

Repressió Us expliquem què inclou l'atestat de la Guàrdia Civil que ha servit perquè el Suprem encausi Gabriel, Boya, Rovira, Pascal, Lloveras i Mas

Marta Rovira, Mireia Boya i Anna Gabriel han estat citades a declarar al Tribunal Suprem espanyol. ALBERT SALAMÉ

ORIOL BÄBLER

La causa oberta per rebel·lió, sedició i malversació que instrueix el jutge Pablo Llarena contra el referèndum del primer d'octubre es transformarà formalment aquesta setmana en causa general contra els dirigents independentistes. Amb quines proves? Un atestat de la Guàrdia Civil fonamentat bàsicament en una llibreta Moleskine i un document en format Power Point,

ambdós obtinguts en l'escorcoll a casa de Josep Maria Jové, ex-secretari general de Vice-presidència, Economia i Hisenda. Mireia Boya, una de les afectades per la dilatació de la causa, ha estat contundent a l'hora de referir-se a l'informe policíac: 'Premi a millor novel·la de ficció en llengua castellana'.

Entre els dies 14 i 21 han estat citats a declarar en qualitat d'investigats Mireia Boya; l'ex-diputada de la CUP Anna Gabriel; la secretària general d'ERC, Marta Rovira; la coor-

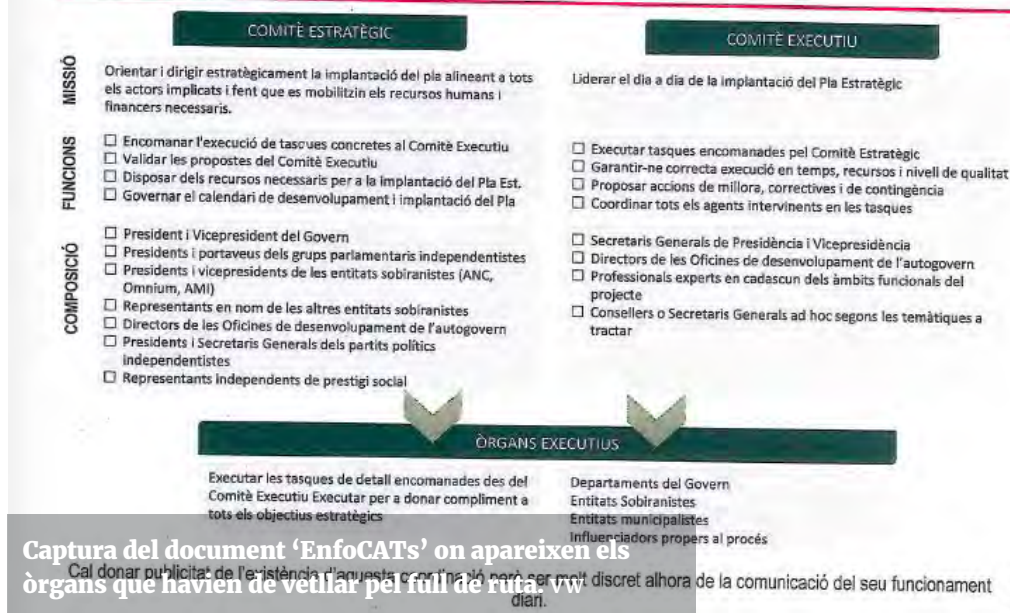
dinadora general del PDECat, Marta Pascal; l'ex-president de la Generalitat Artur Mas; i l'ex-presidenta de l'AMI Neus Lloveras. Però Llarena es reserva encara el dret d'investigar més dirigents perquè en l'atestat se n'hi assenyalen gairebé una trentena més.

L'ampliació de la causa, anunciada l'endemà de la victòria independentista del 21-D, es justifica en un atestat on s'addueix que, gràcies a la 'simbiosi' entre el govern, la majoria parlamentària i les entitats sobiranistes (in-

L'atestat es basa en el document 'EnfoCATs', que, segons la Guàrdia Civil, és un full de ruta 'sedició'

Acció de coordinació: Per assegurar l'èxit de la implantació estratègica cal una actuació ordenada de tots els actors independentistes

La Guàrdia Civil els acusa de 'ser coparticipants' del disseny de l'estratègia que havia de conduir cap a la independència

closos els CDR), es 'va anar avançant cap a l'anomenada desconexió, amb menyspreu absolut, permanent i continu contra l'ordenament jurídic estatal i autonòmic, amb l'única missió des de les institucions d'imposar la independència de Catalunya'.

L'atestat es basa en el document 'EnfoCATs', que, segons la Guàrdia Civil, és un full de ruta 'sediciós' que 'estableix els passos que cal seguir per a imposar la declaració d'independència, proclamar l'estat propi i activar les estructures d'estat que havien de sostenir i engegar el procés constituent'. 'EnfoCATs' té format de Power Point i la Guàrdia Civil admet que és un document que no va signat, cosa que ja hauria de servir per a posar-ne en dubte

la procedència. 'S'infereix que va ser redactat per persones vinculades a JxSí, entre més coses perquè en l'exposició s'hi fa servir la primera persona del plural', diu, com a única explicació.

Tot i que en el document no apareix cap nom, la Guàrdia Civil en fa servir el contingut per assenyalar diversos dirigents, entre els quals Boya, Gabriel, Rovira, Pascal, Lloveras i Mas, perquè els vincula amb un anomenat 'comitè estratègic', que és considerats un dels tres òrgans que vetllaven per l'aplicació del full de ruta cap a la independència. Segons la Guàrdia Civil, aquest comitè era integrat pel president de la Generalitat, el vice-president, els presidents i portaveus dels grups parlamentaris independentistes,

alts càrrecs d'aquests mateixos partits, els presidents i vice-presidents de les entitats sobiranistes, els directors de les oficines de l'autogovern i persones independents de prestigi social.

La Guàrdia Civil els acusa de 'ser coparticipants' del disseny de l'estratègia que havia de conduir cap a la independència. Basant-se en un document sense autor on no hi ha noms, en definitiva, la policia espanyola els culpa 'd'orientar, dirigir i controlar' l'aplicació de plans per a crear un estat sobirà i diu que són els 'qui varen mobilitzar els recursos humans i materials necessaris'.

A més del document de Power Point, la Guàrdia Civil també utilitza com a prova una llibreta Moleskine amb notes manuscrites de Josep Maria Jové, on consten reunions amb membres del govern, dels partits independentistes i les entitats sobiranistes. Les notes abracen un període que

va de les eleccions del 27 de setembre del 2015 fins a la seva detenció arran de l'entrada al Departament d'Economia, el 20 de setembre passat. En les reunions, segons el document, es tracta de qüestions com ara el reconeixement internacional, les estructures d'estat i les anomenades lleis de desconexió. Segons la Guàrdia Civil, 'EnfoCATs' podria simbolitzar els 'desigs de grandesa de l'imaginar independentista', però les anotacions de l'ex-secretari general, com també 'les compareixences i actes públics notòriament coneguts' demostren que els 'actors independentistes van fer tant com era necessari' per a aconseguir la independència. 'La redacció i aprovació d'un marc pseudo-legal de desconexió, la cerca del conflicte social, econòmic i judicial, l'estratègia de desobediència, l'impuls de les estructures d'estat i els passos per a fer el referèndum il·legal', afegeix.

Cent pàgines per a justificar l'acció judicial

L'atestat sobre aquesta 'causa especial' cerca qualsevol cosa, indicatiu o element que serveixi a l'estat per a provar d'incriminar els dirigents independentistes. Utilitza informacions de 13TV –originàriament publicades per Ok Diario– per assenyalar l'ANC com l'entitat que va comprar les urnes. Intenta justificar qualsevol actuació contra l'AMI citant el Twitter d'alguns dels seus associats –'En aquest sentit, Jordi Gaseni (vice-president) va repiular missatges de Jordi Sánchez i Jordi Cuixart durant els escorcolls de la Guàrdia Civil del dia 20'–; i no dubta

a assegurar que a les mobilitzacions independentistes s'hi ha inculcat un 'germen perillós' que es tradueix en un 'sentiment de rebuig, fins i tot d'odi, cap a l'estat espanyol i les institucions que el representen'.

L'argumentari, enrevessat i reiteratiu, no pretén pas esclarir detalls i de vegades les engalta pel boc gros. Heus-ne ací un exemple sobre l'1-O: 'De fet, les ordres provinents de les entitats sobiranistes van tenir més pes que no les del TSJC en l'actuació dels Mossos. Això és així perquè sembla inversemblant de creure que la inacció generalitzada dels agents respongués a conductes individuals i esporàdiques.' En comptes de demostrar una cosa, la Guàrdia Civil recorre a l'insòlit mètode policíac de dir que seria inversemblant una explicació que no fos la seva. En aquest sentit, també afegeix: 'No s'ha de negligir el fet que l'ANC compti amb

una sectorial en el cos dels Mossos.'

Aquesta actitud és generalitzada de cap a cap de l'informe, en el qual la Guàrdia Civil no dubta a treure conclusions encara que no en tingui proves que les sostinguin. En un moment determinat, per exemple, assegura que els dirigents independentistes, segons el seu full de ruta, no defugirien el conflicte amb l'estat espanyol encara que això impliqués 'un clima de confrontació social i d'inseguretat jurídica'. I a partir d'aquesta opinió acusa l'independentisme de les 'incerteses econòmiques' que 'no han ajudat a atreure inversions, com ara l'Agència Europea del Medicament'.

Declaracions amb l'amenaça de la presó sempre present

Les declaracions es faran amb el record ben fresc que el jutge Llarena manté em-

presonats Oriol Junqueras, Joaquim Forn, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, tot i que han renunciat a la via unilateral i han dit que dins de la constitució espanyola hi ha marge perquè l'independentisme faci el seu recorregut. Especialment flagrant és el cas de Forn que fins i tot ha refusat de mantenir la condició de diputat. 'La seva ideologia [independentista] coexisteix a més amb un context polític en què hi ha incertesa que hagi desaparegut la intenció d'assolir la independència de Catalunya [...] de manera immediata i perseverant en el mecanisme de secessió contrari a les normes penals', va escriure el jutge en la darrer interlocutòria.

L'ampliació de la causa s'explica en un context d'enruriment de la repressió de l'estat espanyol contra l'independentisme. Arran dels preparatius, l'execució i la defensa de l'1-O, al Principat

gairebé nou-centes persones han estat encausades per tota mena de tipificacions delictives: desobediència, delictes d'odi, desordres públics, revelació de secrets, etc. Tanmateix, la repressió supera la forma del càstig i també esdevé amenaça i censura. 'Tinc limitada la llibertat d'expressió... Hi ha preguntes que no puc respondre. Em limito a seguir les instruccions del meu advocat', explicitava el conseller Josep Rull en una entrevista a VilaWeb.

Tot seguit us oferim la informació que apareix a l'atestat dels nous encausats:

Mireia Boya (citada a declarar el 14 de febrer):

Segons l'atestat, Boya formava part del comitè estratègic com a presidenta del grup parlamentari de la CUP. La Guàrdia Civil considera aquest partit com una peça fonamental per a empènyer el govern i Junts pel Sí cap a la via unilateral, una volta es va constatar que l'estat espanyol no tenia cap mena d'intenció d'acordar un referèndum sobre la independència. També situa la CUP en el centre de 'l'estratègia de la desobediència'. Segons l'agenda de Jové, la CUP va deixar palès en una reunió que 'per aconseguir que la gent sortís al carrer i avançar en el procés constituent era necessari generar més microruptures'. Boya també és mencionada, conjuntament amb Lluís Corominas, Marta Rovira i Anna Gabriel, per haver presentat el 27-O les resolucions per a proclamar la independència i començar el procés constituent.

La Guàrdia Civil diu que l'ex-diputada de la CUP va

Mireia Boya (citada a declarar el 14 de febrer). ALBERT SALAMÉ

Marta Rovira (citada a declarar el 19 de febrer). ALBERT SALAMÉ

participar en diverses manifestacions independentistes, totes legals, i en la concentració de protesta contra l'assalt de la Guàrdia Civil al Departament d'Economia (20 de setembre). En aquest cas, Boya forma part d'una llista d'una trentena de dirigents i càrrecs independentistes, entre els quals hi ha Neus Lloveras, sobre els quals l'atestat diu: 'De l'anàlisi de les imatges es desprèn que van participar en l'assetjament sense que consti que haguessin fet crides a la dissolució, a frenar la intimidació o a permetre la tasca de la comitiva judicial garantint-ne la integritat física.'

Boya és citada una última vegada per haver participat en la manifestació de protesta contra l'empresonament de Jordi Cuixart i Jordi Sánchez (17 d'octubre). És mencionada al costat de Marta Rovira i Marta Pascal. 'Es van poder escoltar cànctics d'independen-

dència i veure pancartes amb lemes per la llibertat dels presos polítics', s'explica.

Marta Rovira (citada a declarar el 19 de febrer): Rovira és mencionada a l'atestat com a membre del comitè estratègic per la seva condició de portaveu del grup parlamentari de Junts pel Sí. Tanmateix, la primera referència data del març del 2015, quan en nom d'ERC va signar l'anomenat full de ruta unitari per a les eleccions de 27-S, full de ruta que fou la base del programa electoral considerat legal per l'autoritat electoral espanyola. Rovira apareix en diverses anotacions de la llibreta de Jové com a integrant de reunions en què es van decidir els detalls i els terminis cap a l'1-O.

Sempre segons la Guàrdia Civil, tot plegat es va començar a gestar el febrer del 2016 en una reunió amb Puigdemont,

Junqueras i Mas, on es va deixar constància que 'l'única manera perquè internacionalment es pressioni l'estat amb l'objectiu que accepti un referèndum pactat és anar fins al final'. Segons l'atestat, quatre mesos després hi ha una reunió semblant, en què conclogueren que no hi hauria 'cap proposta espanyola i que, per tant, anirien per la via unilateral'.

Quant als preparatius de l'1-O, la Guàrdia Civil afirma tenir prou indicis que 'la Generalitat havia promogut i dirigit la cerca d'un sistema de votació que garantís el referèndum'. Per fer aquesta afirmació es basa en les paraules de dos testimonis que assegurin que es van reunir amb Puigdemont, Junqueras i Rovira per tractar del sistema de votació. Segons l'atestat, es va decidir que 'el CTTI s'encarregaria de la supervisió del projecte i que tenia un

cost de 500.000 euros'.

La Guàrdia Civil acusa la secretària general d'ERC i el president de la Generalitat, Carles Puigdemont, de participar en el que defineixen –de manera ben poc habitual en un atestat– com a 'estratègia de desobediència i tergiversació de la realitat'. S'hi citen les seves declaracions sobre les amenaces de morts al carrer que va fer el govern espanyol després de la proclamació de la independència el 27-O. 'Convé recordar les acusacions contra l'estat de Carles Puigdemont i Marta Rovira afirmant que es volia que hi hagués morts, quan havien estat els actors independentistes qui traïdorament havien provocat la situació', escriu la Guàrdia Civil. A l'atestat, s'hi arriba a dir que les víctimes no van ser els més de mil ferits causats per la violència policíaca, sinó els agents de la Guàrdia

Artur Mas (citat a declarar el 20 de febrer). A.S.

Neus Lloveras (citada a declarar el 20 de febrer):

La Guàrdia Civil assenyala que Lloveras formava part del comitè estratègic com a presidenta de l'AMI, càrrec que va abandonar la setmana passada. Segons l'atestat, el govern i la majoria parlamentària 'difícilment' haurien aguantat davant 'la resistència, la pressió social, judicial, econòmica i financera' de l'estat espanyol 'sense el suport de les entitats sobiranistes i la seva capacitat de mobilització social en totes i cada una de les manifestacions, concentracions, escarns, vagues, com també en l'organització i l'execució de l'1-O'.

Concretament sobre l'AMI, l'atestat diu que Carles Puigdemont en va ser el primer president i que els seus estatuts especifiquen que l'organització vol 'convertir-se en un espai de debat ampli per a portar el poble de Catalunya cap a la independència'. L'informe policíac descriu l'AMI com una peça clau en la cessió d'espais municipals per l'1-O. 'A través de la pàgina web de l'AMI, es va difondre que més de set-cents batlles havien posat locals a disposició de la Generalitat per organitzar el referèndum', s'hi explica. La Guàrdia Civil també relata que a la web de l'organització es pot consultar un informe jurídic (publicat el gener passat) on es recomana de fer una llei prèvia a la convocatòria de l'1-O per tal que els Mossos no es regeixin pel 'principi d'actuació de fer complir la constitució espanyola'. Una recomanació, segons l'informe, que s'hauria de fer extensiva a tots els funcionaris de la Generalitat.

Lloveras hi és esmentada diverses vegades per haver assistit i parlat en manifestacions independentistes. 'Va cridar als catalans secessionistes a no aturar-se davant el joc brut de l'estat decadent, perquè el procés havia d'acabar amb la força de la gent', es diu sobre la manifestació de l'avinguda de Maria Cristina (13 de novembre del 2016).

Artur Mas (citat a declarar el 20 de febrer):

L'ex-president Artur Mas també és considerat membre del comitè estratègic, però curiosament la Guàrdia Civil no aclareix si ho era com a president del PDECat (càrrec que ja no ocupa), com a 'representant independent de prestigi', com a ex-president de la Generalitat o com a impulsor del 9-N. Mas hi és presentat com una mena de precursor que va obrir la via del procés independentista arribant a acords amb ERC (la declaració de sobirania, l'acord per a la transició nacional i el full de ruta unitari), impulsant el 9-N i fonamentant tots els passos en el Llibre Blanc del CATN, els membres del qual la Guàrdia Civil defineix com a 'ideòlegs'.

Malgrat el pas al costat, Mas continua participant en reunions relacionades amb l'aplicació del full de ruta i l'1-O. Segons l'atestat, l'ex-president va expressar en diverses reunions que 'el conflicte sorgiria segur i més bel·ligerant que en el 9-N' en cas de fer-se el referèndum. També va mostrar la seva preocupació 'pel paper que tindria el parlament i per la manera com actuarien les grans empreses'. Segons la

Civil i la policia espanyola que van actuar l'1-O: 'Davant de l'incompliment de l'ordre del TSJC es va procedir a intervenir i es van produir escenes d'odi, resistència, intimidació, atemoriment i violència, que l'estratègia de manipulació preveia que els actors independentistes les fessin seves per acusar internacionalment l'estat de repressió.'

Rovira també és esmentada com a participant en diverses manifestacions independentistes, com ara la de Brussel·les, on la Guàrdia Civil destaca que es van ex-

hibir 'pancartes com: "l'1-O, ni oblit ni perdó" o "UE, no teniu vergonya?"'.

Marta Pascal (citada a declarar el 19 de febrer):

Pascal consta a l'atestat com a integrant del comitè estratègic pel seu càrrec de coordinadora del PDECat. Entre els sis encausats, és la menys esmentada per la Guàrdia Civil. De fet, és esmentada dues vegades com a membre del comitè i una altra per a dir que va participar en la manifestació contra l'empresonament de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez.

Guàrdia Civil, la seguretat era un altre afer que preocupava l'ex-president, perquè si no es garantia 'alguns actors es girarien d'esquena' a Catalunya. A més, demanava de calibrar bé les possibles reaccions de l'estat espanyol.

Segons la Guàrdia Civil, Mas i Junqueras coincidien en el fet que 'la ruptura havia de produir-se quan tot fos preparat o almenys ho semblés'. Una cosa que a l'atestat és reflectida novament d'una manera sorprenent com a 'profecia de l'autocompliment'. I s'afegeix: 'Pretenien traslladar a la societat una imatge distorsionada de la realitat sota el lema que a vegades les coses no són allò que són si no allò que semblen ser'.

En l'atestat també s'explica que les manifestacions de la Diada van créixer sota el seu mandat, tot i que ell no hi va participar mai mentre exercia el càrrec de president. El 2016, ja com a ex-president, la Guàrdia Civil escriu: 'Fins i tot Artur Mas es va dirigir als congregats afirmant que no defallirien, que continuarien endavant, que sabien la importància de tot allò que feien, que deixarien la pell perquè aquest país pogués anar endavant ara i en el futur.'

La Guàrdia Civil també es manifesta sorpresa perquè Mas continuï vinculat al procés, tot i la inhabilitació per a càrrec públic que li va imposar el Suprem pel 9-N. 'No s'ha desvinculat del procés malgrat la seva inhabilitació per sentència judicial. En un acte convocat per l'ANC (22 de febrer), va defensar la mobilització ciutadana com a instrument de desobediència

Anna Gabriel (citada a declarar el 21 de febrer). ALBERT SALAMÉ

La Guàrdia Civil també es manifesta sorpresa perquè Mas continuï vinculat al procés, tot i la inhabilitació per a càrrec públic que li va imposar el Suprem pel 9-N

i va insistir en el fet que la mobilització havia de ser organitzada amb accions ben calculades i amb l'objectiu de poder arribar a fer el referèndum', s'explica.

Anna Gabriel (citada a declarar el 21 de febrer): Gabriel, segons l'atestat, forma part del comitè estratègic en qualitat de portaveu de la CUP. Les primeres referències que apareixen sobre ella són en relació amb el pas al costat de l'ex-president Artur Mas i la investidura de Carles Puigdemont. Més endavant, surt esmentada com una de les principals veus de l'estratègia de la desobediència per a provocar el conflicte amb l'estat espanyol.

Segons l'atestat, en les reunions entre Junts pel Sí i la CUP per al referèndum,

Gabriel va dir (novembre del 2016) que 'no renunciaria a l'estratègia de la desobediència i que mai no demanaria a la gent ho fes'. En un escenari de repressió, segons la Guàrdia Civil, l'ex-diputada va demanar que 'els avisessin si els detenien (membres de la CUP)' per tal d'estar informats i poder-se coordinar. 'Van anotar la possibilitat de pactar un protocol', s'afegeix.

Aprofundint la desobediència, la Guàrdia Civil recull el parlament que va fer Gabriel en l'acte final de la campanya de la CUP per l'1-O (28 de setembre). 'Va insistir en la mobilització i, novament dins l'estratègia de la desobediència, va fer una crida a defensar i custodiar els col·legis electorals perquè les forces de seguretat topessin amb murs humans', detalla l'informe. ■

Festivals Pep Gimeno 'Botifarra' al Barnasants

Exposicions Miquel Barceló homenatja Palau i Fabre

Teatre 'Sopa de pollastre amb ordi' de La Perla 29

VilaWeb {Paper >17-18/2/2018

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

El festival lumínic arriba
a Barcelona amb un canvi
d'escenari i el doble d'actes

EL LLUM BCN TORNA PER SANTA EULÀLIA, ARA AL POBLENOU

Fins a l'any passat, es feia als carrers de Ciutat Vella. AJBCN

EL LLUM BCN TORNA PER SANTA EULÀLIA, ARA AL POBLENOU

Festivals El festival lumínic arriba a Barcelona amb un canvi d'escenari i el doble d'actes

REDACCIÓ

El barri del Poblenou acull per primera vegada el festival lumínic Llum BCN. Fins a l'any passat, es feia als carrers de Ciutat Vella el cap de setmana de les festes de Santa Eulàlia, però enguany s'organitza una setmana més tard, amb el doble d'actes i en un entorn més gran. Aquest cap de setmana, a partir de les set del vespre, diversos espais del Poblenou s'ompliran de llum amb espectacles d'artistes,

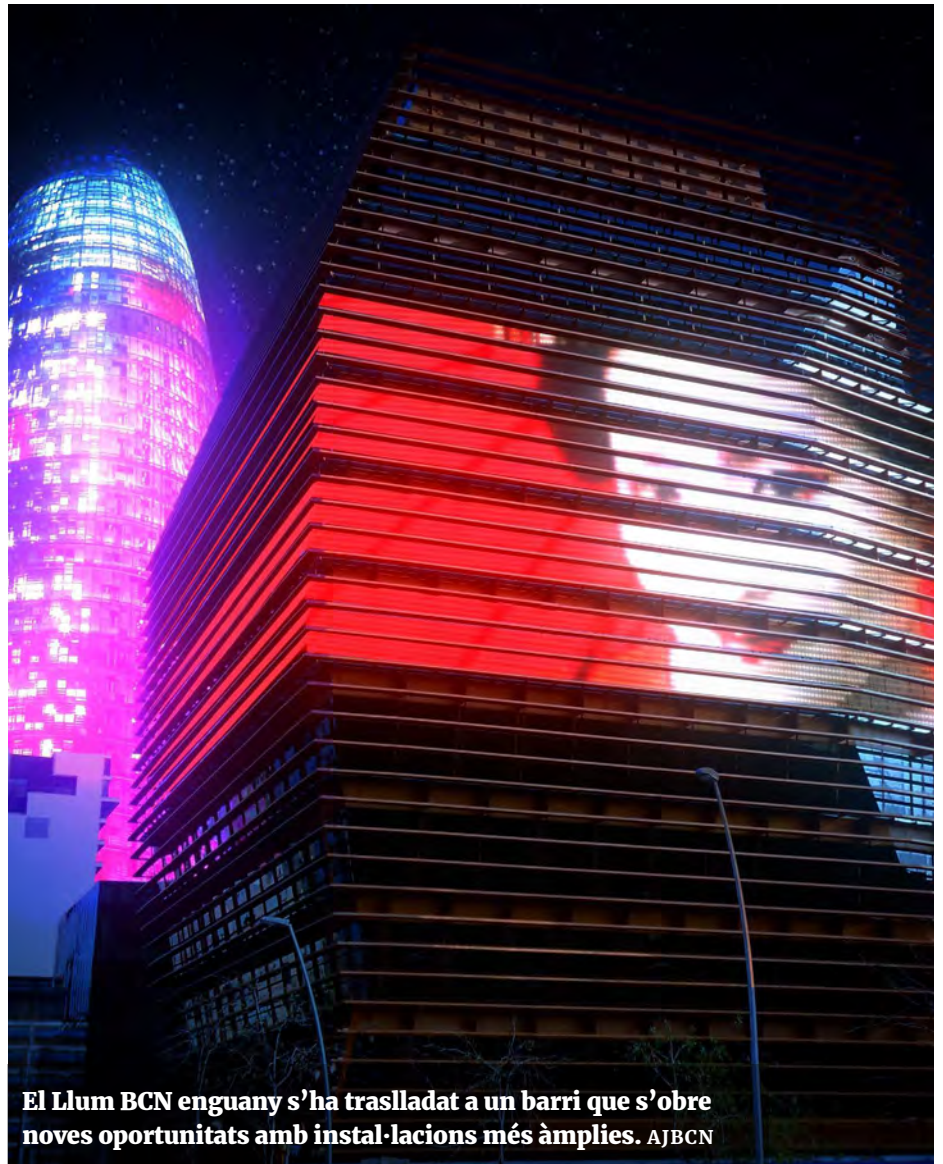
alguns estudiants d'art i disseny, de Barcelona i d'arreu.

L'artista convidada del Llum BCN d'enguany és la reconeguda creadora quebequesa Monique Savoie, fundadora de la Société des Arts Technologiques (SAT) de Mont-real. La prestigiosa fundació, pionera en la fusió d'art i tecnologia, presentarà un seguit de projeccions immersives en 360 graus al domo de l'Espai Familiar, emplaçat a la cantonada del carrer de Pamplona amb el carrer de Tànger. Com que és una instal·lació tancada, els espectacles que s'hi fan es

podran visitar també en horari diürn dissabte i diumenge a partir de les dotze del migdia.

Fora del recinte familiar, les nits dels espais a l'aire lliure del Poblenou s'il·luminaran amb obres repartides entre instal·lacions artístiques i espais transformats. En les primeres, es podran veure creacions com 'Hexx', un rellotge format per dotze arcs hexagonals a la plaça de les Glòries Catalanes, o 'Civilization', una pintura mural en moviment que interpreta l'infern a partir de llums i colors al Museu del

El Poblenou, de tradició industrial, viu una transformació tecnològica idònia per a un festival tan innovador

El Llum BCN enguany s'ha traslladat a un barri que s'obre noves oportunitats amb instal·lacions més àmplies. AJBCN

Disseny. Altres espectacles destacats són 'Axioma' i 'Lampounettes', una recreació de flexos gegants enmig del carrer Sancho de Ávila.

Pel que fa a espais transformats, s'han habilitat catorze entorns del barri amb il·luminació especial. L'Escola d'Arquitectura UIC acull 'Llums Silvestres', un jardí de llum acompanyat de música; a l'Institut del Teatre s'estableix una metàfora entre els humans i els insectes que passen per la vida sense pensar en la seva transcendència a partir de l'obra 'A l'ombra dels fanals brillen les cuques de llum'. 'L'alliberació de Santa Eulàlia' i 'People are light' són uns altres títols que donaran vida a les nits del cap de setmana.

Molts bars i restaurants del barri s'han adherit al festival, i també hi haurà dos punts ocupats per furgoteques (foodtruck) del Mercat gastronòmic Van-Van. A més, enguany s'ha obert un concurs de fotografia a Instagram, de manera que les tres millors imatges dels actes de Llum BCN tindran premi.

El Poblenou, de tradició industrial, viu una transformació tecnològica idònia per a un festival tan innovador. Tot i que el naixement del Llum BCN va lligat a la festivitat de Santa Eulàlia i als petits racons de Ciutat Vella, enguany s'ha traslladat a un barri que s'obre noves oportunitats amb instal·lacions més àmplies, espectacles en mitgeres i façanes i rutes il·luminades.

LA RELACIÓ D'ADMIRACIÓ ENTRE MIQUEL BARCELÓ I PALAU I FABRE ES CONVERTEIX EN EXPOSICIÓ

Homenatge 'Pregon disig: Miquel Barceló a Josep Palau i Fabre' aplega seixanta-vuit peces de la col·lecció particular de l'artista

'Els Grius', una il·lustració del Cant 29 de 'El purgatori' de 'La Divina comèdia' de Dante Alighieri.

MIQUEL BARCELÓ

REDACCIÓ

Miquel Barceló és un dels artistes contemporanis que més valorava Josep Palau i Fabre. Un dels somnis del poeta era poder dedicar-li una exposició temporal a les sales de la seva fundació, perquè admirava profundament l'obra de Barceló. Malauradament, aquest desig no es va poder materialitzar en vida del poeta. Però enguany, amb motiu de l'Any Palau i Fabre, l'artista mallorquí ha cedit seixanta-vuit peces per a l'exposició 'Pregon disig: Miquel Barceló a Josep Palau i Fabre'. La mostra, que s'acaba

d'inaugurar, es compon de gravats, aquarel·les i obres fetes amb tècniques mixtes que han estat triades personalment per l'artista i que són de la seva col·lecció particular.

Les peces que formen l'homenatge tenen temàtiques molt diverses: peixos i pops, gravats amb termites, dibuixos per a brodats, una sèrie eròtica, dibuixos africans, retrats i autoretrats. Són obres de cronologia diversa que van des del 1999 fins a l'actualitat, com és el cas d'un quadern de treball fet entre Bangkok, l'Índia i París. Completen el conjunt el quadern on hi ha l'aquarel·la que ha servit com a logotip de l'Any Palau i Fabre. S'anomena Els

Grius i és una il·lustració del Cant 29 de 'El purgatori' de *La Divina comèdia* de Dante Alighieri.

El 24 de febrer del 2005, Josep Palau i Fabre va ser investit doctor honoris causa per la Universitat de les Illes Balears. El poeta va anar a Mallorca per rebre la distinció i va aprofitar l'ocasió per visitar Miquel Barceló. D'aquella trobada va sorgir una relació d'amistat i d'admiració entre el pintor i l'escriptor. Poc després, Miquel Barceló va dedicar i regalar a Palau i Fabre aquest dibuix original d'un dels estudis per a la seva edició il·lustrada de *La Divina comèdia* del Dant, publicada per Galàxia Gutenberg.

Fotografia durant els assajos de 'Sopa de pollastre amb ordi', de la Perla 29. BITO CELS

'SOPA DE POLLASTRE AMB ORDI', UNA HISTÒRIA OPORTUNA

Teatre La Perla 29 estrena l'obra sobre el desencantament d'una família que es fragmenta per la política

REDACCIÓ

Londres, 1936. La família Kahn, ferma defensora del comunisme, es prepara per assistir a la manifestació antifeixista a Cable Street. Així comença *Sopa de pollastre amb ordi*, l'obra del dramaturg anglès Arnold Wesker que La Perla 29 ha estrenat, dirigida per Ferran Utzet. L'espectacle es va inaugurar dimecres i es podrà veure a la Biblioteca de Catalunya fins el 8 d'abril.

L'obra explica el declivi familiar dels Kahn en tres actes, des dels moments previs a una manifestació antifeixista a Londres, el 1936, fins a l'alçament anticomunista a Hongria del 1956, passant pels primers instants després de la Segona Guerra Mundial, l'any 1946. La tradició obrera de la família no impedeix

que les ideologies dels personatges divergeixin amb el temps i n'erosionin la relació. El desencantament polític que viuen, la passivitat enfront de la injustícia i la pèrdua de conviccions respecte de les expectatives d'un món millor es tornen decepció i fragmentació a la llar.

Les sobretaules dels Kahn mostren a l'espectador l'evolució dels pensaments dels personatges durant vint anys. D'aquesta manera, la política, que sempre havia tingut cabuda en l'àmbit domèstic, esdevé el tema que motiva l'allunyament entre els membres de la família. El director vol que l'espectacle serveixi per a fer-se preguntes sobre les circumstàncies que ens acompanyen en l'actualitat.

Tot i que Utzet nega que sigui 'l'obra del procés', l'argument que la política trenca famílies i relacions és recurrent per part d'alguns sectors unionistes del

Principat. El director creu que *Sopa de pollastre amb ordi* és un espectacle 'oportú', però 'no oportunista'. D'una altra banda, l'actor Lluís Villanueva, que interpreta el pare, sí que troba un paral·lelisme entre els esdeveniments de l'obra i la situació actual: 'Quan van a la manifestació no s'enfronten al feixisme, sinó a la policia; de qui menys t'ho esperes, has rebut', diu, fent al·lusió als fets de l'1-O.

Arnold Wesker va publicar l'obra l'any 1958. És la primera part d'una trilogia, juntament amb *Arrels* i *Parlo de Jerusalem*. Després de l'agitació política de l'auge del comunisme i del patiment de la Segona Guerra Mundial, l'autor es trobava en un període de transició, encallat, i va voler plasmar en teatre aquell sentiment que de sobte res no avançava i les promeses del comunisme no es complien.

'FRANKENSTEIN' ARRIBA AL TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA

Teatre L'adaptació de l'obra de Mary Shelley es podrà veure a la sala Gran fins al 25 de març

Joel Joan interpreta el monstre de Frankenstein. ACN

REDACCIÓ

El Teatre Nacional de Catalunya (TNC) va estrenar ahir l'adaptació de *Frankenstein*, dos-cents anys després d'haver-se publicat per primera vegada la novel·la de Mary Shelley, el 1818. L'obra, produïda per la Factoria Escènica Internacional (FEI) i el TNC, ha estat habilitada al teatre pel dramaturg Guillem Morales i la direcció escènica ha anat a càrrec de Carme Portaceli.

Àngel Llàcer i Joel Joan es posen a la pell de Victor Frankenstein i la Criatura en una obra amb alguns canvis respecte al text original. L'adaptació de Morales deixa enrere la idea de desafiament a la divinitat per abraçar la natura i el paper de l'ésser humà en la creació, tot fent èmfasi en el ventre de la dona com a escenari de la vida. En aquest sentit, les discussions científiques sobre la vida artificial es desplacen a l'àmbit emocional i ètic.

La dualitat es presenta en el contrast entre els dos personatges principals. El creador es torna sinistre a mesura que avança el temps: crea un ésser viu a partir de cadàvers per després abandonar-lo i no acceptar la seva responsabilitat en l'experiment. La Criatura, en canvi, ve de la foscor de la mort i el menyspreu dels vius i així i tot desenvolupa un sentit ètic i té la capacitat d'aprendre i d'estimar. Ell fa un viatge a la llum.

Frankenstein es podrà veure a la sala Gran del TNC fins al 25 de març, de dijous a dissabte a les vuit del vespre, i el diumenge a les sis de la tarda. A més, hi haurà dues funcions amb audiodescripció i subtitulació els dies 3 i 4 de març i també s'habilitaran sessions per a centres educatius els dimecres a les onze del matí. A partir del 7 d'abril, l'obra començarà a Premià de Mar una ronda que passarà per municipis com Reus, Girona, Manacor o Vic i acabarà a Tarragona el 24 de maig.

Pep Gimeno 'Botifarra' actua al festival Barnasants. vw

COM SONA PEP GIMENO 'BOTIFARRA' EN CLAU DE JAZZ?

Festivals El cantant i Pau Chàfer presenten al Barnasants 'A un home que ve del poble, ningú fa abaixar la cara'

REDACCIÓ

Fa més de trenta anys Pep Gimeno 'Botifarra', adolescent, va demanar a Vicent Chàfer, del grup xativí Sarau, si podia formar-ne part. En aquest moment començà la carrera d'un dels músics cantadors més destacats del País Valencià. Avui, trenta anys després, Botifarra ronda per tot el país amb Pau Chàfer, fill de Vicent. Junts presenten l'espectacle concert *A un home que ve del poble, ningú fa abaixar la cara* i aquest vespre fan parada al Teatre Joventut de l'Hospitalet, dins el festival

Barnasants.

És un espectacle molt especial perquè barreja l'estil tradicional de Botifarra amb l'heterodox bagatge de Chàfer, que ha actuat en grups tan variats com ara Revólver o Presuntos Implicados. El concert té el gust d'aquelles peces ancestrals barrejades amb tocs jazzístics sense perdre l'essència del poble a què pertanyen. Per això hi empren instruments típics de la rondalla mesclats amb el piano, la bateria i el baix. Un espectacle en viu on s'interpretaran totes les cançons del disc i els grans èxits popularitzats per Pep Gimeno, com ara 'La malaguenya de Bartxeta'.

El film de Guillermo del Toro 'The shape of water' té tretze nominacions als Oscar. 20TH CENTURY FOX

'THE SHAPE OF WATER', FAVORIT DELS OSCAR, ARRIBA ALS CINEMES

Les estrenes d'aquesta setmana porten a la pantalla gran el darrer film de Guillermo del Toro, *The shape of water*. La història, una versió de la Bella i la Bèstia ambientada durant la Guerra Freda, és un conte modern en què la Bèstia no es converteix en príncep i la Bella no s'idealitza en un paper Disney. La cinta acumula tretze nominacions als Oscar i compta amb l'aclamada interpretació de Sally Hawkins en el paper d'una dona muda i una banda sonora composta per Alexandre Desplat. D'una altra banda, també arriba als cinemes *Black Panther*, cridada a ser una de les millors creacions cinematogràfiques de Marvel, segons la crítica.

The shape of water La forma del agua

Direcció: Guillermo del Toro. Intèrprets: Sally Hawkins, Octavia Spencer, Lauren Lee Smith; Doug Jones, Michael Shannon, Richard Jenkins. Gènere: Drama.

L'Elisa és una jove muda que treballa en un laboratori d'alta seguretat durant la Guerra Freda. Quan descobreix un home amfibi que forma part d'un experiment secret, tots dos personatges, de mons molt allunyats, s'enamoren i s'enfronten a les adversitats de l'experimentació. La cinta es va estrenar l'any passat al Sitges-Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya i és nominada a tretze Oscar, entre els quals millor film, millor direcció i millor actriu.

Black Panther

Direcció: Ryan Coogler. Intèrprets: Lupita Nyong'o, Angela Bassett, Danai Gurira; Chadwick Boseman, Michael B. Jordan, Andy Serkis. Gènere: Acció.

Quan T'Challa torna a l'aïllada i avançada nació de Wakanda per coronar-se rei després dels fets de Captain America: Civil War, s'ha d'enfrontar a un vell enemic. T'Challa haurà de salvar el destí del seu país i del món amb el seu alter ego, Black Panther. El film ha estat molt ben acollit per la crítica i respon a la reivindicació del públic afroamericà de tenir un protagonista negre en una cinta de superherois.

Cuando dejes de quererme

Direcció: Igor Legarreta. Intèrprets: Flor Torrente, Itziar Aizpuru; Miki Esparbé, Eduardo Blanco, Joaquín Climent. Gènere: Drama.

La Laura viu a Buenos Aires amb el seu padrastre quan una trucada des del País Basc l'avisava que han trobat el cadàver del seu pare, en Félix. Sembla que l'home, que suposadament havia abandonat la seva dona i la seva filla fa molt temps, va morir fa més de trenta anys d'un tret al clatell.

Nebesnyy verblyud Celestial Camel

Direcció: Iuri Feting. Intèrprets: Irina Hurgonova, Baira Mandzhieva; Mikhaïl Gasanov, Víktor Sukhorukov, Petr Novikov.

Aventures. Esbós: Una família de l'estepa russa viu amb il·lusió el naixement d'un camell albi, signe de la bona sort. A causa dels problemes econòmics, el pare ha de vendre l'animal, i la mare del petit camell s'escapa per cercar la cria.

Andréiev reaccionava contra l'onada de repressió i execucions que seguí la revolta del 1905, des del Diumenge Roig

Jaume Creus

'LA HISTÒRIA DELS SET PENJATS' DE LEONID ANDRÉIEV

Publicada per Adesiara, ens parla de l'obra el traductor, Jaume Creus · Us n'ofereim un fragment

REDACCIÓ

L'editorial Adesiara és a punt de publicar la novel·la de Leonid Andréiev *La història dels set penjats*, en una traducció de Jaume Creus. L'argument: cinc joves terroristes que han planificat un atemptat contra un ministre del govern, un estonià que ha assassinat l'amo de la granja on feia de bracer i un sinistre bandit han estat sentenciats a morir a la forca. Els darrers dies dels condemnats són difícils i punyents, i les distintes reaccions que tenen tots ells davant la fi imminent posen de manifest que la nostra pugna contra el destí indefugible és enterament personal: la por, el neguit, la ràbia, les emocions, tot es desborda a mesura que s'acosta l'hora suprema. **Llegiu-ne un fragment.**

Escriu Jaume Creus:

Leonid Andréiev (1871-1919): al voltant de 'La història dels set penjats'

El 1910, Kornei Txukovski tingué la idea de reunir textos d'alguns escriptors

significats a les pàgines del periòdic *La paraula*, amb les seves opinions sobre la pena de mort. Un d'ells era Andréiev. A part de ser amics, la tria també anava lligada a l'èxit que havia adquirit *La història dels set penjats*, aquest relat punyent sobre un grup de condemnats a morir penjats i les seves vivències en els darrers dies de vida. En aquesta obra, Andréiev reaccionava contra l'onada de repressió i execucions que seguí la revolta del 1905, des del Diumenge Roig (la matança de manifestants per part de l'exèrcit tsarista, el gener), el motí del cuirassat *Potiomkin* (el juny), els alçaments camperols, les insurreccions d'Odessa, Kronstadt, Sebastòpol, o les múltiples vagues arreu del territori i de sectors molt diversos, amb l'episodi de Tsuixima entremig (el maig), en què Rússia va perdre la seva flota a mans dels japonesos. El mateix Andréiev va ser empresonat (el febrer i durant poc temps, però) per haver acollit al seu pis una reunió del partit socialdemòcrata, aleshores prohibit.

La seva actitud crítica envers el règim establert, igual que posteriorment

faria amb el nou règim soviètic, li provocà problemes a totes dues bandes. Clarament antibel·licista l'any de *Rialla roja* (1905, contra la guerra russo-japonesa), sovint desplega en els anys següents tot d'esforços literaris (per exemple *Les tenebres*, història d'un terrorista que arribà a indignar Gorki) i sobretot teatrals al servei del pensament revolucionari. Al costat dels nostres set penjats, també el 1908 va escriure l'obra de teatre *El rei Fam*, molt expressionista, però alhora molt contundent contra el tsarisme.

Quan esclatà la guerra del catorze, però, Andréiev mostrà una aferriada defensa de la guerra per salvar la pàtria del perill alemany. Acolí la revolució del febrer del 1917 amb esperança, però a l'octubre ja no la veia amb tan bons ulls. Després escriuria un article en què atacava Lenin i un altre en què feia una crida als aliats per tal que salvessin Rússia dels alemanys i dels bolxevics. Potser per això també l'obra d'Andréiev va patir temporalment l'ostracisme a què el condemnaren les autoritats soviètiques. ■

BUNYOLS DE **QUARESMA** AMB POMA

Unes postres fines,
per a infants i grans

Ingredients

- 150 g de farina
- 2 ous
- 2 pomes golden
- una tassa mitjana de llet
- una cullerada de llevat Royal
- 125 g de sucre
- 50 g sucre de llustre
- oli de gira-sol per a fregir
- una copeta d'anís
- una mica de sal

NEUS CUSCÓ

En un bol, hi posem el sucre, els dos rovells d'ou i anem batent. Hi afegim les pomes pelades i tritades, la llet, el raig d'anís i, al final, la farina i el llevat. Que quedi tot ben batut. Tapem el bol amb paper film i el deixem a la nevera mitja hora o tres quarts.

Agafem les clares, hi posem un polsim de sal i les muntem a punt de neu. Amb compte, incorporem les clares a la pasta, sempre de baix cap a dalt, per evitar que baixi la clara.

En una paella mitjana posem oli abundant. Quan l'oli és calent però no arribi a fumejar, amb dues culleres de postres anem abocant-hi porcions petites de la pasta. Quan els bunyols siguin fets per un cantó, els girem amb compte. Un cop daurats, retirem els bunyols del foc i els posem a sobre de paper de cuina per eixugar l'oli sobrant.

Per servir, posem els bunyols en una safata, freds, i just abans de menjar hi tirem sucre de llustre.

Mo Gawdat: 'Científicament, la infelicitat és l'esdeveniment més estúpid del món'

Xavi Sarrià estrena 'Ànimes navegables', un vídeo que ret homenatge als exiliats pel franquisme

Els bisbes catalans demanen 'una reflexió serena' sobre la presó preventiva dels consellers destituïts i els Jordis

Endavant s'imposa per poc en les eleccions del secretariat de la CUP

Funcionaris de la Generalitat canten en occità en suport a l'ús preferent de l'aranès

Treballadors de la Generalitat fan una protesta unitària contra la normalització del 155

Som Escola estudia com respondre si el govern espanyol ataca la immersió lingüística